Like
magazín pevš

EXTRÉMNE LETO
EXTRÉMNYCH ŠTUDENTOV

CAROLINE LÍŠKOVÁ:
LIEČIŤ FIRMY MA STÁLE BAVÍ

Z NEW YORKU NA SLOVENSKÉ ULICE!
WTF?!

Čítaj FORBES, tvoj návod na úspech.

Špeciálna zľava pre študentov PEVŠ na 12 vydaní magazínu FORBES teraz až 30% a k tomu darčeková poukážka na nákup značkových doplnkov Samsonite, Lacoste a Tommy Hilfiger v hodnote 15 eur zadarmo!

Predplatné za 25,20 €
+ 15 eur nákupná poukážka ZADARMO

Online objednávka na
www.forbes.sk/objednavka_student

Špeciálna zľava pre študentov PEVŠ

Platnosť akcie je do 19. 5. 2013.

PLATÍ PRE DRŽITEĽOV KARIET **ISIC, ITIC a EURO<26**.
Zľava platí len pre doručovanie magazínu Forbes v rámci Slovenska.

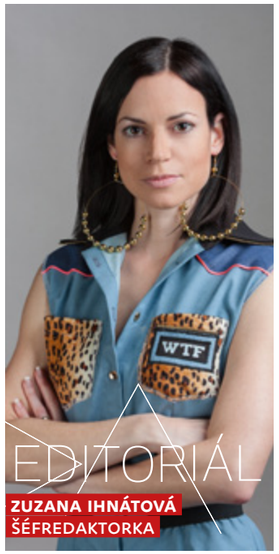

ZUZANA IHNÁTOVÁ
ŠÉFREDAKTORKA

WTF?!
ÁNO, AKO VIDÍTE NA FOTKE, AJ JA SOM UŽ WTF?!

Úprimne obdivujem našich ambicióznych študentov, ktorí nemrhajú časom a sú úspešní už počas štúdia. Na fotení aprílového módneho editoriálu sa ich zišlo v Mediálnom centre hneď niekoľko. Milan Švingál s jeho trendy extravagantnými módnymi kreáciami, ktorý s prehľadom zvládol okrem rozhovoru s našou redaktorkou aj šírenie dobrej nálady a styling. Večne usmiata Majka Zelinová si našla čas popri moderovaní pre Fashion TV a všetko to fotil Patrik Vachalik, čerstvý víťaz študentskej vernisáže PEVŠ.

Spojenie talentu a vôle dosiahnuť viac sa prejavilo aj pri školských aktivitách.

Masmediálci sa aktívne zapájali do školských aktivít, pričom v plnej miere využili potenciál, ktorý ponúka naše Mediálne centrum. Pod odborným vedením natočili reklamné spoty propagujúce našu školu. 4mov je ďalší z nových úspešných študentských projektov, ktorého zákulisie príprav bližšie predstavujeme na str. 20.

Ani právnici nelenili. Okrem organizovania zaujímavých diskusií na pôde PEVŠ, nás úspešne reprezentovali aj na súťaži Jess-up v ďalekom Washingtone. Pracujúci študenti nám tentokrát okrem zaujímavej práce prezradia aj to, ako budú tráviť leto.

Ale, aby ste nehovorili, že stále píšeme len o škole, v hlavnej téme sme si posvietili na šport. Extrémny, ale o to zaujímavejší. Ja osobne by som sa dala nahovoriť na boot campy. Inšpirujte sa aj vy. Leto a prázdniny sú čoskoro tu. Strávme ich aktívne!

Zuzana

TÉMA
4 Extrémne leto extrémnych študentov

Z PRVEJ RUKY
9 **Prorektorka Kunová:** Mám rada priamy kontakt so študentmi

NEWS
10 Paneurópska vysoká škola ožíva hokejom
10 Z doktora podnikateľ roka
11 Moderne a medzinárodne k úspechu
11 Obraz poézie, poézia obrazu
12 **Minister Lajčák:** Slovensko boxuje vo vyššej váhovej kategórii
14 **Premiér Fico:** Nehrajme sa na pupok sveta

OSOBNOSŤ
18 **Caroline Líšková:** Liečiť firmy ma stále baví

AKTÍVNY ŽIVOT
20 4mov – viac než štyri minúty
22 Na reklamnej kampani školy spolupracovali študenti
23 Správa z bieleho domu: Jessup je späť!
24 Pracujúci študenti: Už sa nevedia dočkať poriadnej siesty
26 Z New Yorku na slovenské ulice! WTF?!
29 Študujeme celú noc

MÓDA
30 Zasvieť v dave!

KULTÚRA
36 Kam v lete za zábavou? Festivalov je mnoho
38 Kultúrne tipy
40 Knižné lajky
Jaroslava Větrovského: od Asterixa po samovraždu

WEB_TECH
41 Web inšpirácie
42 Like lajkuje
42 Foto appky
43 Gadgety

DSGN MDI _
44 Dizajnéri: Učíme sa prezentovať našu tvorbu

NA ZÁVER
46 Nie je všetko Zlatíčko, čo sa blyští...

KOMENTÁRE
39 **Braňo Ondrášik:** O mŕtvych vraj iba v dobrom...
43 **Mirek Zelinský** doporučuje Pavla Vilikovského

OBSAH

© Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov a fotografií zverejnených v časopise si v zastúpení vydavateľov vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov a fotografií, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.

Like

LIKE magazín pevš | ročník III., 2013, číslo 2, Apríl

Vydavateľ: Paneurópska vysoká škola n.o., Tomášikova 20, 821 02 Bratislava, IČO: 36 077 429

Odborní konzultanti: PhDr. Zora Hudíková, PhD., Dr., PhDr. Marián Pauer, PhDr. Sibyla Mislovičová | **Jazyková korektúra:** Mgr. Jana Gemeranová, Bc. Radovan Kopečný, Lucia Maková
Šéfredaktorka: Mgr. Zuzana Ihnátová | **Zástupca šéfredaktora:** Bc. Radovan Kopečný | **Redaktori:** Michal Augustini, Hana Džurná, Miya Ferancová, Kristína Gáliková, Mgr. Jana Gemeranová, Clara Hrabovec, Mgr. Zuzana Komárová, PhD., Martin Kridla, Martin Kukoľ, Lenka Liptáková, Lucia Maková, Mgr. Miroslava Michalková, Sabina Másová, Nika Mičechová, Ivana Mrvová, Bc. Lenka Nemečková, Imrich Petro, Bc. Peter Považanec, Martin Puškáč, Juli Somova, Adam Šebesta, Michal Šrámek, Barbara Štefániová, Pavla Ujmiaková | **Fotografi:** Sabina Másová, Nika Mičechová, Martin Nedeliak, Tomáš Schiller, Lukáš Smiešny, Juli Somova, Silvia Sliviaková, Patrik Vachalík, Soňa Vozárová
Fotoeditor: Martin Nedeliak | **Grafické spracovanie:** Jakub Jurášek, Viktória Bitterová | Časopis vychádza pod gesciou Fakulty masmédií PEVŠ
Kontakt: Fakulta masmédií PEVŠ, Tematínska 10, 851 05 Bratislava | tel:+ 421 2 68 20 36 52 | email: like.magazin@paneurouni.com
Periodicita: 5-krát do roka | **Rozširuje:** Paneurópska vysoká škola | **Tlač:** Miracle, s.r.o. | **Náklad:** 1 500 ks
Cena: zadarmo | **ISSN:** 1338-4368 | EV 4362/11
obálka **Lukáš Smiešny**

EXTRÉMNE LETO EXTRÉMNYCH ŠTUDENTOV

OPUSTITE POHODLIE HOTELOV, VYMEŇTE POKOJNÉ MORE ZA BÚRLIVÝ SPLAV A NAPLŇTE LETNÉ PRÁZDNINY ADRENALÍNOM A ZÁBAVOU. OSLOVILI SME ŠTUDENTOV, KTORÍ VEDIA, AKO PRIPRAVIŤ NEZABUDNUTEĽNÉ LETO. **ODDYCHUJTE AKTÍVNE, ODDYCHUJTE EXTRÉMNE.**

TEXT: Sabina Másová, Radovan Kopečný
FOTO: Michal Illa, Ondrej Ďurčat, Peter Hvorka, Prada Jerónimo, Sabina Másová

Vodácky krst

Zoberte kamarátov, zbaľte si plavky, uterák a vyrazte za vodou. Ale nie slanou, morskou, no sladkou a slovenskou. Znie to málo atraktívne? Pridajte polmetrové vlny, nafukovací čln, bojazlivý výraz spolusediacich kamarátov a hlavne dávku adrenalínu pri každom náznaku prevrátenia. Aj keď vám šťastie nebude priať, môžete si povedať „bol som pokrstený vodou" ako pravý vodák. Podľa nášho študenta a skúseného rafťáka Jana Nováka je rafting hlavne niečo nové a originálne. „Dá sa povedať, že 99 % ľudí, ktorí si prišli vyskúšať rafting, dovtedy ani netušili, čo to vlastne je," hovorí Ján. „Počas raftingu zažijete pocit vzrušenia, chvíľkového strachu a ozajstného adrenalínu. Ľudia sa zvyčajne na začiatku obávajú, ale po skončení na nich vidieť obrovský pocit radosti. Nakoniec z raftu poniektorí ani nechcú vystúpiť." Na Slovensku rafting nie je až taký populárny. Okrem prírodnej rieky Belá pod Tatrami možno raftovať aj na umelých vodných plochách, napríklad pri Bratislave alebo v Liptovskom Mikuláši. Všetky tieto úseky predstavujú podľa Jana splavné toky s obtiažnosťou vody WW 3-5, čo predstavuje ideálne podmienky na rafting. Zažijete stredne ťažký rafting, ktorý vás prekvapí perejami a úsekmi, ale zároveň bude zvládnuteľný. Tento šport by sa na prvý pohľad mohol zdať nebezpečný, avšak možno ho vyskúšať už od dvanástich rokov. Podmienkou je iba vedieť plávať, dokonca netreba mať ani predchádzajúce skúsenosti s raftingom. Jediné, čo naozaj budete potrebovať, je odvaha. O emócie sa postará divoká voda.

Pouličný jazdec

Dynamické leto v uliciach strávi študent FM PEVŠ Michal Illa. Medzi slovenskými a českými skejtermi je známy ako Sili a na doske už stojí jedenásť rokov. Ako sám tvrdí, skateboarding mu priniesol zábavu, slobodu, cestovanie a veľa kamarátov. „Je to hlavne životný štýl. Jazdec sa zobúdza s tým, že chce ísť jazdiť. Keď ide unavený spať, rozmýšľa, ako si nabudúce znovu zajazdí," hovorí Michal. Priznáva, že skateboarding patrí k takzvaným extrémnym športom, avšak všetko záleží od jazdca. Občas sa, ako pri každom športe, pritrafí úraz. Michala sme práve zastihli počas rehabilitácie. „Zranenia sú, samozrejme, očakávané, keď robíte takýto typ športu, avšak nie sú až také časté, ako by ste si mysleli. Momentálne som na PN, keďže som si na Majstrovstvách Bratislavy v skateboardingu nešťastnou náhodou zlomil členok. Teraz rehabilitujem, aby som čo najskôr mohol naplno jazdiť," rozpráva Michal. Hlavné mesto tomuto športu príliš nepraje, skejtparkov je žalostne málo, mnoho nádejných skejterov sa preháňa po uliciach. Michal svoju záľubu berie vážne, no nepomýšľa nad kariérou na doske. „Či jazdím profesionálne? Určite nie, i keď mám sem-tam nejakého sponzora. V podstate profesionál na Slovensku ani nie je. Máme dvoch jazdcov, ktorí sa veľmi pekne vyjazdili, často cestujú a majú normálny sponzoring, ale stále to nie sú profíci," vysvetľuje Michal.

Buď na správnej vlne

Lúč zapadajúceho slnka, ktorý presakuje cez zlomenú obrovskú vlnu a dopadá na opálené telo v jej vnútri. Takto nejako by mohla vyzerať predstava o snáď najletnejšom športe na svete. Surfing. Ako nám však prezradil freelance fulltime surfer Prada Jerónimo z Las Palmas: „Surfing nie je šport, ktorý môžeš robiť, kedy chceš. Musíš si

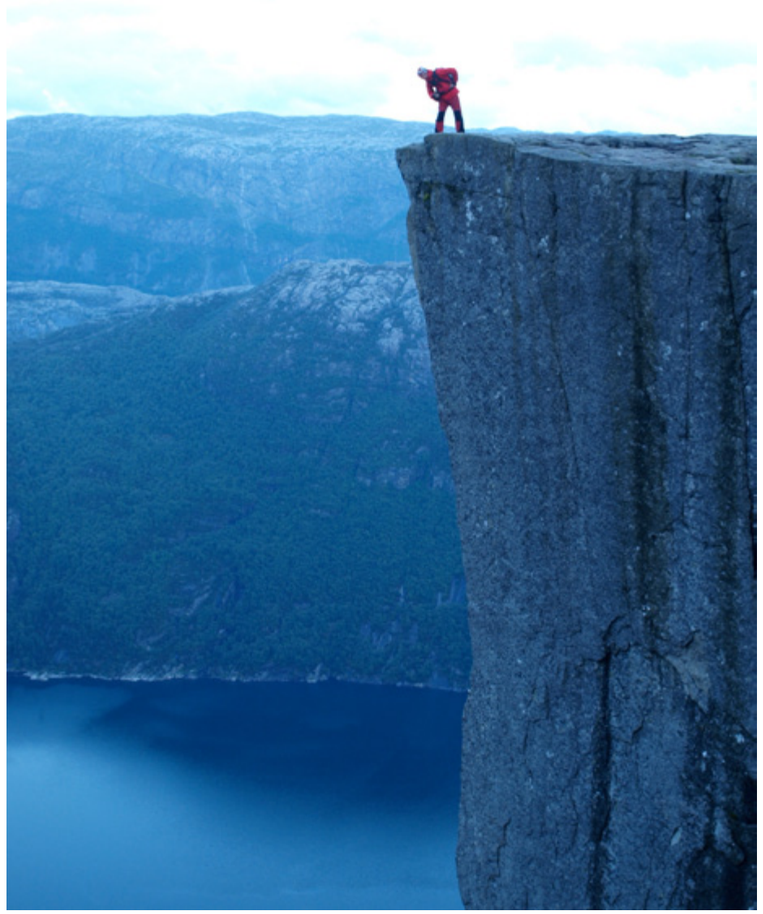

počkať, kým budú všetky elementy perfektne spojené, a potom si to môžeš vychutnať. Dobrý výjazd s veľkými barelmi (vlna, ktorá vytvára dutinu, keď sa láme) ťa tak oživí, že nevieš prestať o tom hovoriť a predstavovať si to," nadšene vysvetľuje študent až z ďalekej univerzity v Las Palmas. „Surfujem, pretože som na tomto pocite závislý!" dodáva. Je to o pocite, ktorý človek zažíva zoči-voči obrovskej vlne a následne sa ocitne v nej, obklopený masou vody. Dôležité je perfektne sa zladiť s podmienkami na vode, pochopiť, ako sa zachová, vedieť koordinovať surf a seba na vode. Ako hovorí Jerónimo: „Byť dobrým surferom neznamená len, že vieš spraviť množstvo trikov, dôležitejšia je surfová línia, štýl a poznatok o tom, ako sa zlomí vlna a ako vypádlovať von. Keď robíš nejaké barely, je to preto, že máš indikátory, a potom si dobrý surfer." Tí z vás, ktorí surfing už niekedy vyskúšali alebo len obdivne sledovali, vedia, že to nie je ani tak šport, ako životný štýl. Surferi ním žijú od rána do večera a ako nám prezradil Jerónimo, skutočný surfer žije paralelný život medzi hľadaním a ripovaním (rip – silný prúd smerom do mora, pozn. red.) najlepšej vlny každý deň. A ako vyzerá surferský sen? Hľadať najlepšie vlny neustále, celosvetovo, bez peňazí alebo obáv z plánovania.

Extrémny turista

Turistika nie je tak celkom šport, no môže byť viac než len prechádzka po horách. Nechajte si poradiť od nášho študenta fakulty masmédií. Ondrej Ďurčat precestoval kus sveta – spomína napríklad Argentínu, Chile, rôzne miesta v USA i väčšinu európskych štátov vrátane chladných končín ako Island, Nórsko, Fínsko a Švédsko. Dôležitý je však spôsob, akým Ondrej absolvujte tieto cesty. „Moje potulky sú v štýle roadtripu skrz na skrz krajinou, šliapanie cez pohoria, lesy a národné parky, spanie v prírode pod stanom," hovorí Ondrej. Drsný štýl turistiky reprezentuje najmä jeho nedávny výlet. „Naposledy som objavoval Patagóniu a Ohňovú zem v Argentíne a Chile," spomína. Prešiel miestne národné parky ako Torres del Paine, s jedným z desiatich najkrajších trekov sveta známym ako „W". Mrzol v parku Los Glaciares pokrytom jedným z najväčších ľadovcov, ba dokonca bol na oficiálnom konci sveta, najjužnejšom mieste zemegule Ushuaia v Tierra del Fuego. „Na tomto tripe bolo náročné, že národné parky sme prešli s celou výbavou. Stan, spacák, jedlo, voda, oblečenie – ruksak mal vyše 15 kg," hovorí Ondrej. A nebola to žiadna prechádzka ružovým sadom. „Patagónia je známa častou premenlivosťou počasia s mohutným vetrom, občas mal cez 100 km/h. Na dvojitom véčku v Torres del Paine nám vietor roztrhal dva expedičné stany. V oblasti močiarov sme zas mali také bezvetrie, že nás skoro zožrali komáre. Bolo ich tam toľko, že mi kompletne pokryli ruku, čo nebýva zvykom, lebo je tam vždy veterno a chladno," rozpráva Ondrej. Spomína aj Island, ktorý prešiel na požičanej Lade Niva, v Nórsku zas skúšal pokoriť najsevernejší vrch Európy. Varuje pred slovenskými vrchmi, kde takmer zamrzol. Extrémne cesty okolo sveta môžu vyzerať draho, no opak je pravdou. „Som študent, a preto je to v štýle low-cost. Drahá je základná výbava, outdoorové veci nie sú lacné. No, ak ich už človek má, môže sa vydať kamkoľvek a stojí to často zlomok toho, čo dovolenka pri mori," vysvetľuje Ondrej. Prezradil nám, že najbližšia cesta povedie do Venezuely.

Takmer vojenský výcvik

Ak nepatríte medzi cestovateľov, no predsa si chcete siahnuť na dno síl, zapíšte sa do boot campu. Názov pochádza z angličtiny a možno ho preložiť ako vojenské výcvikové centrum. Idea k nám prišla zo západu, kde sa rozhodli podobnú drezúru ponúknuť civilistom. Komplexný, pravidelný a náročný tréning pod dohľadom profesionálov zocelí každého. Nepriateľom sú tukové bunky. Alexandra Hillová je študentka piateho ročníka fakulty masmédií a ako trénerka vedie boot camp celoročne. Najviac si pochvaľuje práve letné outdoorové tréningy. „Vonku robíme s kettlebellmi, pomocou ladder drilu pracujeme na rýchlosti a ohybnosti tela, cvičíme s vlastnou váhou – kľuky, drepy, angličáky..." vysvetľuje Alexandra. K tomu pridáva aj moderný a populárny TRX tréning – všestranné a účinné cvičenie na zavesených popruhoch. Cvičencov intenzívne trápi vyše hodiny, sleduje ich odborným okom a vo voľnom čase pripravuje fitnes plány. „Celá moja skupina je už po pol roku pravidelného tréningu v boot campe úplne niekde inde," chváli sa pokrokom svojich cvičencov. Ak máte záujem o poriadnu drezúru, pozrite sa na bootcampy v zahraničí. Okrem fyzickej záťaže dostanete zabrať aj psychicky – inštruktori k vám budú príznačne vojensky „milí". Boot campy sú na západe populárne najmä medzi manažérmi a právnikmi, ktorí občas potrebujú poriadne zrezať.

Hlava v oblakoch

Lietanie, o akom sníval Da Vinci alebo aké si predstavovali ľudia pri počúvaní mýtu o Daidalovi a Ikarovi, je dnes splneným snom. A nie je to len letecká doprava, ktorá vás pohodlne zavezie do vzdialených destinácií. Je to let priamo v oblakoch, pri ktorom takmer identicky kopírujete let vtáka a prežívate pocit bezstarostného preletu nad zemou pod vami. A krídla na let vám nedodá energetický nápoj, ale padák. „Paragliding

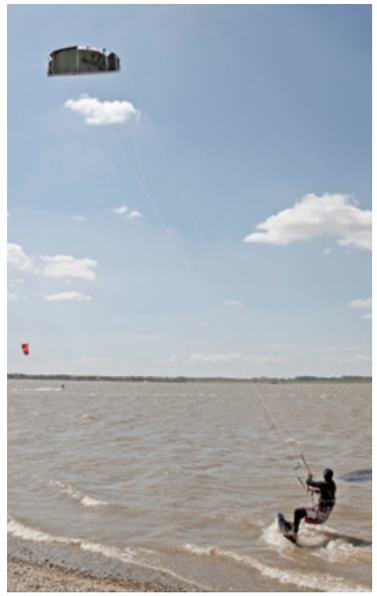

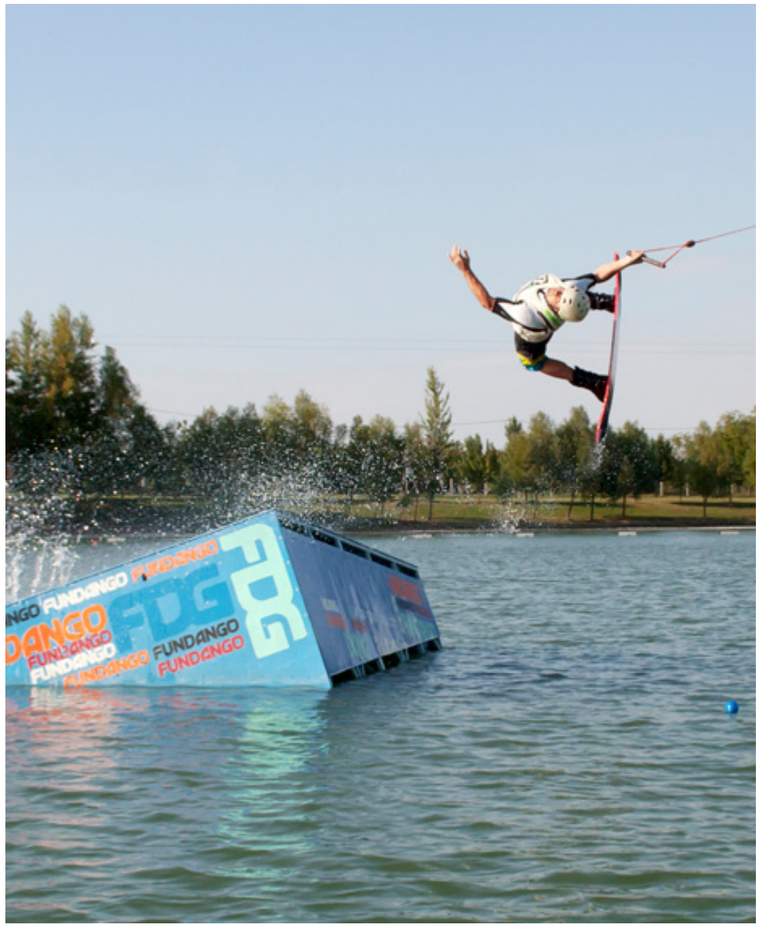

je výnimočný, lebo lietanie ako také je výnimočné. Paragliding je o pocitoch, nedá sa porovnávať s kondičnými športmi," hovorí profesionálny paraglajder Peter Hvorka. Magazín Like tak opustil brány školy, aby zašiel za majstrom lietania a priniesol čo najviac o tomto fenomenálnom športe. „K paraglidingu ma priviedol otec pred 19 rokmi. Tento šport ovplyvnil celý môj život, profesijnú aj súkromnú dráhu. Takmer všetko v mojom živote sa priamo alebo nepriamo týka paraglidingu a ľudí, ktorých som cez paragliding spoznal," spomína Peter. Podľa neho je to hlavne o slobode, o chvíľach, keď pilot necháva na zemi problémy bežného života. Tam hore, takmer v oblakoch, naozaj nebudete mať čas a ani nebudete chcieť myslieť na starosti. Jediné, čo vás bude zaujímať, bude pocit voľnosti. Paragliding môžete vyskúšať takmer na celom Slovensku, medzi najznámejšie terény patria Donovaly, Straník pri Žiline alebo Chopok. Ako hovorí Peťo, paragliding sa transformoval do športu, ktorý nemusí dnes byť nutne horský, ale, keď sa vykonáva v horách, je najkrajší.

Tri športy na jednej hladine

Snowboardovanie na vode – aj tak sa dá charakterizovať populárny letný šport wakeboarding. Podobne, ako pri vodnom lyžovaní, vás ťahá motorový čln alebo káblový wakeboardový vlek. Medzi „pevšákmi" sme našli zanieteného wakeboardistu Ondreja Baláža. „S wakeboardingom som začal v roku 2008. Baví ma ten prílev adrenalínu, stále nové triky a hlavne jazdenie v spoločnosti kamarátov," hovorí Ondrej. Športovať môže naozaj každý a wakeboarding nepozná ani rozdiely medzi pohlaviami, práve naopak – od minulého roku máme na Slovensku dve majsterky. Wakeboarding možno vnímať ako tri v jednom – vodné lyže, surfing a snowboarding spojené v športe, ktorý možno robiť aj v našich zemepisných šírkach. „Chodím jazdiť v Bratislave na Zlaté piesky do areálu Wakelake Golden Sands, ktorý ponúka výborné podmienky," vysvetľuje. Wakeboarding odporúča vyskúšať každému, kto hľadá šport na leto. „Výhody wakeboardingu? Kamoši, teplo, pekné baby, oddych, adrenalín, zábava, ale aj fyzická makačka," zhŕňa Ondrej.

Sedem rôznych spôsobov, sedem možností, ako tráviť leto aktívne. Nechajte sa pokrstiť spenenou vodou v raftovom člne či obrovskou slanou vlnou na surfe. Leťte nad krajinou ako paraglajder alebo jednoducho „preleťte" ulicou na skejte. Kým sa v meste topí asfalt, vy zlezte z ľadovca. A ak vám chýba disciplína oddychovať aktívne, navštívte bootcamp a podstúpte riadnu fitnes drezúru. Berte si príklad z wakeboardingu, ktorý kombinuje tri športy v jednom. Koľko aktivít zvládnete za leto vy? *Like*

PROREKTORKA KUNOVÁ: MÁM RADA PRIAMY KONTAKT SO ŠTUDENTMI

TEXT: MARTIN KRIDLA
FOTO: SILVIA SLIVIAKOVÁ

Prišla, aby Paneurópsku vysokú školu povýšila na modernú univerzitu 21. storočia. Od septembra sa na rektoráte venuje auditu vedecko-výskumnej činnosti. Prorektorka pre výskum, vedu a grantovú politiku, doc. JUDr. Vlasta Kunová, CSc.

Ako hodnotíte váš prvý rok vo vedení školy? Bola to správna voľba?

Práca prorektorky je pre mňa veľkou výzvou, keďže som predtým na fakultnej úrovni bola prodekankou pre doktorandské štúdium a predovšetkým pre zahraničné doktorandské štúdium. Posunula som sa o priečku vyššie. Videla som, čo je asi nutné z pohľadu rektorátu robiť v oblasti vedy a výskumu. Od uchopenia prorektorskej funkcie sa venujem auditu vedecko-výskumnej činnosti na jednotlivých fakultách. Práve ste ma zastihli pri spracovávaní výročnej správy o vede a výskume za rok 2012. Taktiež pripravujem dlhodobý zámer na roky 2014 až 2020.

Prečo taká ďalekosiahla vízia?

Zaoberám sa oblasťou vedomostnej spoločnosti na úrovni Európskej únie a som autorkou európskej koncepcie vzdelávania. Bola by som veľmi rada, ak by sa Paneurópska vysoká škola stala univerzitou 21. storočia – moderným pracoviskom zameraným na najnovšie trendy vo vede a výskume. Z vizionárskeho hľadiska je to dôležité, lebo takýchto univerzít veľa nebude.

Čo ďalej spadá pod vašu agendu? S čím sa môžu na vás študenti obrátiť?

Moja agenda je blízka študentom, ktorí sú v treťom stupni vysokoškolského štúdia. Práve tí sú už zaradení do vedecko-výskumnej činnosti. Mám záujem, aby sa práca s nimi posilnila. Máme k dispozícii skupinu ľudí, ktorí môžu byť veľkým prínosom pre školu. Moja prvá cesta viedla k sprehľadneniu databázy doktorandov, ktorí momentálne na fakultách študujú. Ďalej som riaditeľkou pracoviska PEVŠ s názvom Centrum transferu poznatkov. Málokto o ňom vie, ale chceme z neho spraviť moderné oddelenie, ktoré bude mostom transferu poznatkov z akademickej sféry do podnikateľského prostredia. Bude to zárodok obchodovania s výsledkom vedecko-výskumnej činnosti pracovníkov a doktorandov. Mám na mysli tvorbu, distribúciu a realizáciu poznatkov, ktoré budú ďalej užitočné pre prax. V zahraničí tento fenomén nazývajú „Knowledge economy".

Zaujalo nás vaše školenie pre doktorandov na tému projektovej zručnosti a získavania štipendií v zahraničí. Osvedčilo sa?

Negatívom podujatia bola nižšia účasť doktorandov. Pravdepodobne sme vybrali zlý termín podujatia (november 2012, pozn. red.). Som však presvedčená, že zúčastnení študenti mali reálny záujem a získavanie štipendií sa začne rozvíjať.

Prečo ste zorganizovali toto podujatie?

Pripravila som ho zámerne, pretože mám na starosti množstvo projektov. Práca v mnohých zamestnaniach bude založená práve na nich. Je to moderná forma financovania a málokto o nej v skutočnosti vie. Samotné školenie bolo veľmi dobre zorganizované, s prednášajúcimi na vysokej úrovni. Dokonca som tu mala kolegu z Európskej komisie, ktorý prednášal na tému Jean Monnet Chair a o výhodách pripraveného projektu. Školenia sa zúčastnilo aj mnoho mladých absolventov doktorandského

štúdia, ktorí sa už osvedčili. Napríklad i druhý prorektor (doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD., pozn. red.) je môj študent, ktorého som naučila projektovej zručnosti. Bol veľmi učenlivý. Spolu s ďalšími kolegami pochopili, že nie je možné ťahať financie na rozvoj len od svojho zamestnávateľa.

Aké sú podmienky pre úspešnú realizáciu projektu?

Projekt je vlastne scenár. A tak ako pri tom filmovom, potrebujete financie, osoby, obsadenie, obsah a výstup projektu. Svojmu donorovi sa, samozrejme, zodpovedáte. Ak mu predložíte kvalitnú správu, opäť vám poskytne balík peňazí na pokračovanie v projekte. Toto je aktuálny trend vo svete. Preto som projektovú zručnosť dobrovoľnou bázou zaviedla na škole.

Plánujete pripraviť podobné školenie aj pre študentov 1. a 2. stupňa vysokoškolského štúdia?

Študenti by mali v prvom rade prísť s iniciatívnym návrhom za dekanmi. Nevidím problém pripraviť podobné podujatie formou výberového predmetu aj pre nich. *Like*

PEVŠ OŽÍVA HOKEJOM

Text: **Jana Pšenková**
Foto: **Lukáš Smiešný**

NIELEN VZDELÁVANIE A ZÍSKAVANIE NOVÝCH VEDOMOSTÍ JE SÚČASŤOU VYSOKOŠKOLSKÉHO ŽIVOTA. VÄČŠINA UNIVERZÍT PONÚKA PRE SVOJICH ŠTUDENTOV MNOŽSTVO INÝCH AKTIVÍT, DO KTORÝCH SA MÔŽU ZAPOJIŤ. PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA NIE JE VÝNIMKOU. TERAZ VŠAK PONÚKA MOŽNOSŤ STAŤ SA SÚČASŤOU ÚPLNE NOVÉHO KOLEKTÍVU – HOKEJOVÉHO TÍMU PANEUROPA KINGS.

Nielen vzdelávanie a získavanie nových vedomostí je súčasťou vysokoškolského života. Väčšina univerzít ponúka pre svojich študentov množstvo iných aktivít, do ktorých sa môžu zapojiť. Paneurópska vysoká škola nie je výnimkou. Teraz však ponúka možnosť stať sa súčasťou úplne nového kolektívu – hokejového tímu Paneuropa Kings.
Študentský klub Paneurópskej vysokej školy momentálne pracuje na založení nového hokejového klubu a jeho vstupu do novovytvorenej Európskej Univerzitnej Hokejovej Ligy (EUHL). Tá odštartuje už v septembri 2013 a tím PEVŠ sa do nej zapojí pod názvom Paneuropa Kings.
Keďže ide o medzinárodnú ligu, „králi" budú mať možnosť zmerať si sily v niekoľkých vzájomných zápasoch s mužstvami univerzít nielen zo Slovenska, ale aj zo susedného Česka, Maďarska, Rakúska, ale aj z mnohých ďalších krajín, ako napríklad z Fínska, Švajčiarska či Anglicka.
Svoj prvý zápas odohral tím Paneurópskej vysokej školy 12. apríla na zimnom štadióne V. Dzurillu v Bratislave. V priateľskom stretnutí bol ich súperom hokejový tím Fakulty elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Zápas sa skončil prehrou nášho tímu 3:10.
Podľa Tomáša Bíleho, člena Študentského klubu a vedúceho klubu Paneuropa Kings, je však tím zatiaľ stále v štádiu príprav. *„Momentálne robíme všetky kroky k tomu, aby sme do ligy vstúpili čo možno najprofesionálnejšie a boli pripravení na všetky aktivity, ktoré súvisia s účasťou klubu v EUHL."*
Preto sa Študentský klub obracia aj na vás študentov. Ak sa chcete stať súčasťou hokejového tímu, teraz je šanca. Netýka sa to však iba potenciálnych hráčov. Vytvorením klubu sa dostáva možnosť sebarealizácie na viacerých postoch. Či už ide o prácu v širšom vedení, manažmente klubu alebo skôr o mediálnu oblasť, ako písanie článkov a práca na reportážach zo zápasov. Samozrejme, je tu aj množstvo iných aktivít, na ktorých sa dá podieľať, ako napríklad vytvorenie internetovej stránky, či rôzne organizačné a marketingové záležitosti.
„Je to projekt, ktorý môže pomôcť *prehĺbiť spoluprácu medzi študentmi jednotlivých fakúlt a takisto im dá príležitosť získať nové skúsenosti,"* predstavil svoju víziu Tomáš Bíly.
Preto, či už by ste si chceli splniť hokejový sen a stať sa aktívnym členom tímu, alebo ak sa chcete podieľať skôr na celkovom chode klubu a pomôcť s jeho úspešným reprezentovaním, stačí sa ozvať na emailovú adresu sport.stklub@uninova.sk, kde dostanete podrobnejšie informácie.

Z DOKTORA PODNIKATEĽ ROKA

Text: **Kristína Gáliková**
Foto: **Soňa Vozárová**

PRIŠIEL, VIDEL, ZAŽIL. AJ TAK MOŽNO OPÍSAŤ MAJITEĽA CESTOVNEJ KANCELÁRIE BUBO TRAVEL AGENCY, LUBOŠA FELLNERA. PRIJAL POZVANIE NA FAKULTU EKONÓMIE A PODNIKANIA A NA PANEURÓPSKU VYSOKÚ ŠKOLU ZAVÍTAL V RÁMCI PREDNÁŠKY S VEĽAVRAVNÝM NÁZVOM: AŽ 94% MLADÝCH NEZNÁŠA PREDNÁŠKY.

Na začiatku bol obyčajný študent medicíny, no nebál sa prijať výzvy. Tak spočiatku vznikla študentská cestovka, ktorá svojich klientov prepravovala na starej Karose do Sýrie alebo Saudskej Arábie. Odvtedy však uplynulo dvadsaťjeden rokov a teraz už bývalý doktor zbiera jeden diplom za druhým a nie iba na domácej pôde. Získal najvyššie uznanie v podobe ocenenia Podnikateľ roka 2011 v šiestom ročníku prestížnej súťaže spoločnosti Ernst & Young. A to oprávnene! BUBO travel agency je jedným z najväčších predajcov exotických zájazdov do rôznych krajín sveta, ako sú napríklad Laos, India, Čína alebo Indonézia.

Jeho prvá cesta viedla na polárny kruh, avšak vedel, že tam jeho chuť po dobrodružstve nekončí. Možno za to môžu gény, pretože aj jeho prapradedo – moreplavec – strávil viac času na cestách ako v teple domova. Medzi srdcovky Ľuboša Fellnera patrí africký kontinent. Nezáleží na tom, či sa pôjdete potápať so žralokmi do Džibuti pri Somálsku alebo si to namierite do Etiópie a navštívite kmeň Mursi. Jednoducho, každý deň je jedna veľká cesta do neznáma.

„Našou prioritou je poskytovať klientom ubytovanie a zájazd na tej najlepšej úrovni. Záleží nám na absolútnej spokojnosti, a to nás motivuje k tomu, aby sme dokázali konkurovať oveľa väčším cestovkám na Slovenku a v Česku," priznáva.

Ľuboš Fellner je skvelým príkladom toho, že keď sa človek nebojí a chopí príležitosti, má veľkú šancu dotiahnuť svoj sen do úspešného konca. Je aj vhodnou inšpiráciou pre tých, ktorí nelenia, chcú plniť svoje ambície a niečo po sebe zanechať.

MODERNE A MEDZINÁRODNE K ÚSPECHU

ODBORY V ANGLICKOM JAZYKU, ZAHRANIČNÍ PEDAGÓGOVIA A MODERNIZÁCIA UČEBNÍ ZLEPŠIA ŠANCE ABSOLVENTOV NA PRACOVNOM TRHU. PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA POSUNIE TRI ZO SVOJICH FAKÚLT NA SVETOVÚ ÚROVEŇ.

Text: **Radovan Kopečný**

Fakulta ekonómie a podnikania, Fakulta informatiky a Fakulta psychológie PEVŠ zahájili v januári 2013 spoločný projekt. Iniciatíva nesie názov „Medzinárodnou spoluprácou ku kvalite vzdelávania Paneurópskej vysokej školy" a prinesie niekoľko výrazných pozitív vrátane nového rozmeru výučby. Projekt prispeje k rozvoju medzinárodnej spolupráce a kvality vzdelávania PEVŠ inovovaním študijných programov v anglickom jazyku, vytvorí podmienky pre spoluprácu s univerzitami v zahraničí a zlepší podmienky pedagógov i vedeckých pracovníkov. Zmeny spolufinancované zo zdrojov EÚ prinesú študentom PEVŠ jedinečné možnosti so zdôraznením aplikácie poznatkov do praxe.

Tri novinky

Základným pilierom projektu sú tri nové študijné programy. Na fakulte ekonómie a podnikania pribudne Ekonomika a manažment medzinárodného podnikania v anglickom jazyku, na fakulte informatiky Aplikovaná informatika v anglickom jazyku a na fakulte psychológie bude možnosť študovať odbor Školská a pracovná psychológia v anglickom jazyku. Pilotné testovanie študijných programov začne v septembri tohto roku. V aktuálnej prvej fáze sa realizuje audit súčasného stavu vzdelávania a výskumu na spomínaných fakultách a vytvárajú sa podmienky pre pôsobenie medzinárodných pedagógov a výskumníkov. Podľa projektovej manažérky doc. JUDr. Vlasty Kunovej, CSc. môžeme očakávať expertov najmä z Nemecka a Rakúska.

Na svetovej úrovni

V súčasnej implementačnej fáze projektu prebieha aj zlepšenie technickej vybavenosti PEVŠ. Fakulty zapojené do projektu za financie získané z fondov EÚ vytvoria špecializované učebne vybavené najmodernejšou počítačovou technikou. K modernizácii patrí aj preklad a príprava odbornej literatúry a tvorba elektronických skrípt. Projekt plánuje prekonať izolovanosť vysokého školstva a sľubuje prepojenie vzdelávania a výskumných aktivít na podnikateľské prostredie. Nová a moderná forma výučby tak zatraktívni štúdium a zlepší uplatnenie absolventov na trhu práce. Štúdium zároveň získa globálny charakter s možnosťou príchodu zahraničných študentov. Konečným výstupom v rámci pilotného testovania budú nové akreditované študijné programy na Fakulte ekonómie a podnikania, Fakulte informatiky a Fakulte psychológie Paneurópskej vysokej školy.

ITMS kód projektu:
26140230012
Výška NFP:
428 338,70 EUR
Termín realizácie projektu:
01/2013 – 02/2015

Operačný program Vzdelávanie
Európska únia
Európsky sociálny fond
ASFEU

OBRAZ POÉZIE, POÉZIA OBRAZU

Text: **Zuzana Komárová**
Foto: **Tomáš Mišura**

Fakulta masmédií PEVŠ je aj tento rok hrdým spoluorganizátorom prvej zahraničnej reprízy výstavy Czech Press Photo. Vernisáž sa konala 4.4.2013 v Dome umenia v Bratislave a redakcia LIKE tam, samozrejme, nemohla chýbať.

Svojim príhovorom vernisáž otvoril dekan fakulty masmédií prof. PhDr. Jozef Leikert, PhD., Litt.D. Zaspomínal na svoje novinárske obdobie a vyznal sa zo vzťahu k fotografii. Zároveň pripomenul, že na spriaznenej výstave Slovak Press Photo bodovali aj študenti Paneurópskej vysokej školy. *„Svedčí to o ich talente a kvalite,"* tešil sa Jozef Leikert. Czech Press Photo má kurátorsky pod palcom náš pedagóg, historik a teoretik umenia PhDr. Marián Pauer, ktorý si na slávnostné otvorenie prizval svoju pôvabnú vnučku. Milka Illéšová, absolventka súkromného konzervatória v Bratislave, hosťom zaspievala skladby od Norah Jones a Georga Gershwina. Výstavu okrem Paneurópskej vysokej školy podporili Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Veľvyslanectvo Českej republiky, České centrum v Bratislave.

MINISTER LAJČÁK: SLOVENSKO BOXUJE VO VYŠŠEJ VÁHOVEJ KATEGÓRII

TEXT: MARTIN KRIDLA, ADAM ŠEBESTA
FOTO: TOMÁŠ SCHILLER

PRIŠIEL, ABY ŠTUDENTOM ODHALIL SVET DIPLOMACIE. V KRÁTKEJ PREDNÁŠKE NA TÉMU „SLOVENSKO V NOVEJ EURÓPE" ZDÔRAZNIL, ŽE SME PROEURÓPSKA KRAJINA. PRÁVNIK A DIPLOMAT, JEDEN Z NAJKOMPETENTNEJŠÍCH, NAJUZNÁVANEJŠÍCH A NAJVYŤAŽENEJŠÍCH MINISTROV, JUDR. MIROSLAV LAJČÁK.

DNES TO BOLA VAŠA PREMIÉRA NA PÔDE PEVŠ. AKO STE SA CÍTILI?
Dobre. Ja sa vždy cítim dobre medzi študentmi. Hlavne, keď sa pýtajú a dnes sa pýtali, čiže mal som z toho dobrý pocit. Študenti by mali byť živí a vy ste boli.

SPOMENULI STE SI POČAS PREDNÁŠKY AJ NA VAŠE ŠTUDENTSKÉ ČASY V MOSKVE A BRATISLAVE? VIETE ICH POROVNAŤ?
Keď študujete, tak ste mladí a svet je „gombička". Bez ohľadu na miesto a dobu. Užívate si život. V tom čase bol moskovský štátny inštitút jedinou školou, kde bolo možné študovať diplomaciu. Je jednou z „top five" svetových škôl pre diplomatov. Študoval som aj na právnickej fakulte v Bratislave a môžem obidve formy štúdia porovnať. Naše vysokoškolské štúdium bolo založené na užívaní si cez semester a následnom zvládnutí skúškového obdobia. V Moskve to bolo de facto stredoškolské štúdium – malé skupiny, šesť študentov, škola šesťkrát do týždňa, dva cudzie jazyky... A k tomu seminárne práce, vystupovanie na cvičeniach. Samotná skúška bola už len potvrdením výsledku celosemestrálnej práce a skúšal vás v zásade ten, kto vás viedol. Išlo o systematickú a každodennú prácu. V sobotu sme prišli zo školy, išli sme na diskotéku *(smiech)*, v nedeľu sme sa vyspali a opäť sa učili na ďalší týždeň. Stále na to v dobrom spomínam...

KAŽDÝ MÁ SVOJ VZOR ALEBO MOTTO...
(Povzdych) Treba robiť vážne to, čo robíte. A ono sa to vždy vyplatí. Je veľa ľudí, ktorí majú svoje zamestnanie a potom to, čo ich baví. Najlepšie však je, keď jedno, aj druhé je to isté. V tom prípade robíte svoju prácu s láskou a vášňou.
Ťažko hovoriť o jednom vzore. Ako mladý diplomat som absolvoval desiatky rokovaní a učil som sa, vnímal ľudí, hovoril som si „toto sa mi páči a toto sa mi nepáči". Najväčší dojem na mňa urobil Kofi Annan, bývalý generálny tajomník OSN. Je stelesnením toho, aký má diplomat byť a ako sa má správať.

MNOHÍ ŠTUDENTI A ABSOLVENTI TÚŽIA BYŤ DIPLOMATMI A PRACOVAŤ VO VAŠOM REZORTE. O KOHO MÁ MINISTERSTVO ZÁUJEM?

KTO JE **MIROSLAV LAJČÁK**?

JUDr. Miroslav Lajčák je kariérny diplomat, právnik a politik. Narodil sa v roku 1963 v Poprade. Študoval na Právnickej fakulte UK a na Moskovskom štátnom inštitúte pre medzinárodné vzťahy. Bol veľvyslancom v Japonsku, neskôr mimoriadnym a splnomocneným veľvyslancom v Juhoslávii (Srbsku a Čiernej Hore). Pôsobil ako vysoký predstaviteľ medzinárodného spoločenstva a osobitný predstaviteľ EÚ v Bosne a Hercegovine.

V rokoch 2009 – 2010 sa stal prvýkrát ministrom zahraničných vecí SR. V rokoch 2010 až 2012 pracoval v Európskej službe pre vonkajšiu činnosť v Bruseli ako výkonný riaditeľ pre Európu a Strednú Áziu. Od apríla 2012 je podpredsedom vlády SR a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

SLOVENSKO JE SERIÓZNY A SPOĽAHLIVÝ PARTNER, KTORÝ NEZAUJÍMA STANOVISKO PODĽA TOHO, AKO SA PRÁVE VYSPAL

Naberáme a budeme naberať ľudí na ministerstvo. Ide nám hlavne o to, aby bol výberový proces transparentný a nespochybniteľný. Chceme dotiahnuť len tých najlepších. Popritom budeme potrebovať množstvo dobrovoľníkov a stážistov počas prípravy a samotného predsedníctva Slovenska v Rade Európskej únie. Jednak pre využitie v ústredí a jednak pre stále zastúpenie v Bruseli. Predpokladám, že už niekedy v druhej polovici tohto roka by sme začali s konkrétnymi krokmi. Vidím pre absolventov, ale aj pre poslucháčov vysokých škôl veľký priestor, pretože kapacitami v štátnej správe nie sme schopní tieto úlohy pokryť. Pokiaľ ide o tých, ktorí chcú pracovať na MZVaEZ, je dôležité preukázať jazykovú zdatnosť a všeobecný rozhľad. A ochotu vnímať túto prácu ako poslanie, nie ako zamestnanie.

A MOŽNO EŠTE URČITÚ „EUROPOZITIVITU".
(Smiech) My sme eurorealisti...

„KOSOVO JE SRBSKO". SÚHLASÍTE?
Pre koho ako. Inak sa nedá povedať. Srbský postoj sa však naozaj mení s nastúpením terajšieho premiéra a výrazným spôsobom sa urýchlili rokovania medzi Belehradom a Prištinou. Smeruje to k tomu, že bude podpísaná dohoda, ktorá bude znamenať istú normalizáciu vzťahov. Dôvod, pre ktorý sa takto srbská politická reprezentácia správa, je záujem otvoriť rokovania o pristúpení k EÚ. Historicky sa to vyvinulo tak, že cesta Srbska do EÚ vedie práve „cez Kosovo". Do značnej miery si to naši srbskí priatelia zapríčinili tým, že príliš dlho vodili Európu za nos, sľubovali, neplnili a následne vyčerpali kredit dôvery. Terajšia vláda to musí všetko napraviť.

AKÝ MÁ V SKUTOČNOSTI MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ VPLYV NA DIANIE V EÚ?
Povedal by som, že Slovensko boxuje vo vyššej váhovej kategórii, ako by malo podľa počtu obyvateľov. Práve tým, že sme vnímaní ako seriózny a spoľahlivý partner, ktorý je predvídateľný a ktorý nezaujíma stanovisko podľa toho, ako sa práve vyspal. Naše pozície sú logické a dlhodobo zadefinované. Plníme si svoje povinnosti. To nám umožňuje jasne formulovať kľúčové požiadavky. Som veľmi spokojný s tým, čo sa nám podarilo vyrokovať v súvislosti s budúcim rozpočtovým rámcom EÚ. Slovensko má druhý najvyšší príspevok na obyvateľa v EÚ. Jednoducho, všetko to, čo sme tam potrebovali mať, máme.

UDRŽIAVATE VEĽMI DOBRÉ PRIATEĽSKÉ VZŤAHY S PARTNERMI V EÚ. DO AKEJ MIERY SÚ PRÁVE TIETO NEFORMÁLNE VZŤAHY DÔLEŽITÉ PRI TVORBE EURÓPSKEJ POLITIKY?
Do značnej miery. Ak ste nedôveryhodný človek, môžete hovoriť čokoľvek, no neotvoria vám dvere, aby ste to mohli povedať. Berú vás ako povinnú jazdu. Ak máte svoj príbeh, máte svoju kredibilitu. Vaše slová sú brané úplne inak. Riešenia sa hľadajú práve pri týchto neformálnych stretnutiach.

SPÁJATE ICH NIEKEDY AJ SO ŠPORTOM?
Aj to sa deje. Dohodnete sa s kolegom, že si zabeháte alebo zahráte tenis. Vznikajú pri tom i dôležité dohody. Všetko je o dôvere. Dôvera sa buduje aj tým, že spoločne prejdete aj cez nie celkom štandardné rokovanie, keď sa viac spoznáte a potom sa dostanete k informáciám alebo si „ošetríte" nejaké veci, čo by za rokovacím stolom bolo podstatne ťažšie.

SPOLOČNÉ POĽSKO-SLOVENSKÉ ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY. ÁNO ALEBO NIE?
Myslím si, že to je skvelý nápad a nerozumiem tej hystérii, ktorá sa spustila u nás v médiách. Slovensko nemá na to, aby samostatne zorganizovalo zimné olympijské hry. Olympiáda je globálna vec, dá vás na mapu sveta. Uvedomte si, že v zásade 80 % infraštruktúry Vysokých Tatier bolo vybudovaných pre majstrovstvá sveta v lyžiarskych disciplínach, ktoré Tatry hostili v roku 1970. Keby sme vtedy neboli organizovali toto podujatie, tak tam nemáme ani električku a ani tých pár hotelov. Máme šancu zviesť sa na poľskom chrbte, lebo váha Poľska v medzinárodnej politike je rádovo väčšia a silnejšia. Ponúkajú nám organizáciu zjazdových lyžiarskych disciplín, na ktoré nemajú podmienky, a ponúkajú nám aj hokej. Suma, ktorú by nás to stálo, je cca. 300 miliónov eur. Nehovoríme o žiadnej horibilnej sume, dajú sa na to použiť aj európske a iné peniaze. Investícia do „zimnej infraštruktúry" na Slovensku je potrebná ako soľ. Mám pocit, že by sme mali jasať, že sa takýto projekt rysuje a urobiť všetko pre to, aby sme uspeli. Myslím si, že by to bola skvelá možnosť pre Slovensko.

PREMIÉR FICO: NEHRAJME SA NA PUPOK SVETA

TEXT: Martin Kridla, Adam Šebesta
Foto: Tomáš Schiller

SVOJ SLUB NAKONIEC DODRŽAL A PRIŠIEL MEDZI ŠTUDENTOV PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY. TÉMU PREDNÁŠKY ZMENIL NA EURÓPSKA ÚNIA A SLOVENSKO, PRIPUSTIL, ŽE ĎALŠIA INTEGRÁCIA MÔŽE ZMENIŤ ÚSTAVU, AK BY NEŠIEL NA PRÁVO, BOL BY ARCHEOLÓG ALEBO ŽURNALISTA. PREDSEDA VLÁDY SR, DOC. JUDR. **ROBERT FICO**, CSC.

Tému prednášky ste zmenili z *„Ľudské práva a Ústava SR"* na *„Slovensko v Európskej únii"*. Nezačína byť EÚ pre Slovensko dôležitejšia ako vlastná ústava?
Európska únia nám neupravuje štruktúru a vnútorné fungovanie najvýznamnejších štátnych orgánov, či už ide o parlament, vládu, alebo postavenie prezidenta. Sú to národné veci, ktoré upravuje Ústava SR. Samozrejme, je tu významná časť, ktorá sa týka ľudských práv. Prof. Svák potvrdí, že pri prijímaní Ústavy SR, 1. septembra 1993, sme vychádzali z najvýznamnejších medzinárodných dokumentov, či už išlo o Európsky dohovor o ľudských právach, Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach. Náš katalóg ľudských práv je veľmi podobný tomu v Európskom dohovore o ľudských právach.

A čo v prípade ďalšej integrácie EÚ?
Hlbšia integrácia si bude vyžadovať aj zásadnú zmenu ústavy, v tom máte pravdu. Sme však príliš malí. Nehrajme sa na pupok sveta. Slovensko má 5,5 milióna obyvateľov. Z pohľadu európskej ekonomiky nezohrávame žiadnu dôležitú úlohu. Pomenoval som to cez výraz „šiesta najotvorenejšia ekonomika na svete, ktorá závisí prudko na exporte svojej produkcie do krajín EÚ". Čo sa stane v Nemecku v januári, pozitívne, alebo negatívne, sa na Slovensku prejaví v júni. Šesťmesačný cyklus funguje úplne presne. To isté sa týka aj krajín ako Francúzsko. Nebojme sa ale integračných diskusií. Máme vlastný rozum a vieme, ako ďaleko môžeme zájsť. Z vašej otázky však jasne vyplýva, že ústava a jej obsah musia byť súčasťou diskusií o rozšírení integrácie EÚ. Za túto integráciu sa plne hlásim.

Aký vplyv máte ako premiér Slovenska v Európskej únii?
Môj recept je, že krajina by mala byť dôveryhodná. Mala by stáť za svojimi vyjadreniami, no zároveň by mala rešpektovať pravidlá Európskej únie. Nie len pýtať peniaze. Niekedy musíme byť aj súčasťou mechanizmov, ktoré nie sú príjemné pre politiku a verejnosť. Sú však prejavom solidarity. Od roku 2012 sme čitateľní, nikoho neprekvapujeme. Svoje požiadavky neotvárame oficiálne, ale prerokujeme ich a snažíme sa dosiahnuť svoje. Výsledkom toho je aj rozpočet Európskej únie na obdobie 2014 - 2020, ktorý je pre nás mimoriadne pozitívny.

V počte kľukov ste porazili elitných slovenských vojakov. Vedeli by ste si okrem politiky a práva predstaviť aj iné zamestnanie, napríklad v armáde?
Po maturite som mal tri priority. Bola to archeológia, športová žurnalistika a až na treťom mieste bolo právo. Keďže na archeológii vtedy otvárali iba dve miesta v Brne a športová žurnalistika sa neotvárala vôbec, šiel som na právo. Je to profesia uplatniteľná v mnohých zamestnaniach. Nesťažujem sa, že mám túto prácu. Ako povedali páni profesori Svák a Ivor, možno príde obdobie, kedy sa opäť vrátim do vyslovene právnej sféry. Netvrdím, že to bude práve vyučovanie a vzdelávanie, ale môže to byť niečo v súkromnoprávnej sfére. No šport zostáva naďalej mojou veľkou prioritou. Každý deň posilňujem.

Kde vidíte Slovensko a seba o päť rokov?
O päť rokov vidím Slovensko hlbšie v EÚ, čo je pre nás dobré. Neobávam sa, že pri prehĺbení dvojkoľajnosti v EÚ, by Slovensko nebolo súčasťou jadra. Vidím ho tam. A kde vidím seba o päť rokov? Päť rokov v politike je tak dlhá doba, že si to ani neviete predstaviť. V politike často deň alebo hodina človeka definitívne zastaví. Politika je typický príklad toho, že človek sa nadrie veľmi veľa, aby v nejakom momente o všetko prišiel. Plánovať si v slovenskej politike čosi o päť rokov je úplne nemožné. *Like*

Váš názor je pre nás dôležitý!

Hľadáme respondentov na spoluprácu v zaujímavom internetovom projekte. Zaregistrujte sa na stránke **www.vyskumy.sk.**

Táto stránka je určená pre všetkých tých, ktorí sa zapájajú do rôznych prieskumov, ankiet a radi vyplňajú dotazníky na rôzne témy.

Svojím názorom ovplyvníte rozhodnutia veľkých spoločností.

Všetky Vaše aktivity na stránke www.vyskumy.sk odmeníme!

LIEČIŤ FIRMY MA STÁLE BAVÍ

EDIT: Zuzana Komárova
FOTO: Martin Nedeliak, archív C.L.

V TEN DEŇ VSTÁVALA RÁNO O PIATEJ, STIHLA UČIŤ, PRACOVAŤ, ROKOVAŤ A V NESKOROM POPOLUDŇAJŠOM SLNKU NÁM S ÚSMEVOM NA TVÁRI POSKYTLA ROZHOVOR V KAVIARNI VYSOKO NAD BRATISLAVOU. **PODNIKATEĽKA, PEDAGOGIČKA FAKULTY EKONÓMIE A PODNIKANIA PEVŠ A NAJMÄ SYMPATICKÁ ŽENA CAROLINE LÍŠKOVÁ.**

KTO JE CAROLINE LÍŠKOVÁ:

Študovala na Ekonomickej univerzite v Bratislave, pôsobila v spoločnosti C-term skupiny Dalkia na rôznych manažérskych pozíciách, pracovala v Tatra banke ako riaditeľka pobočky. Už päť rokov má vlastnú konzultačno-poradenskú spoločnosť Auxerre. Od roku 2007 vyučuje na Fakulte ekonómie a podnikania PEVŠ predmet MANAŽMENT.

KORPORÁCIE MA VŽDY FASCINOVALI. JE TO NESKUTOČNE FUNGUJÚCI SYSTÉM, V KTOROM SA CÍTIM AKO DIELIK DOBRE NASTAVENEJ STAVEBNICE

MÁTE FIRMU SO ZVLÁŠTNYM NÁZVOM AUXERRE. PODĽA WIKIPÉDIE JE TO NÁZOV MALÉHO FRANCÚZSKEHO MESTEČKA. ČO VÁS K NÁZVU INŠPIROVALO?
Trošku aj to mestečko, ale nemá to hlbší dôvod. Nikdy som v tom meste nebola. Ovplyvnila ma francúzska spoločnosť Dalkia, v ktorej som pracovala. V celej spoločnosti sme žili Francúzskom. Keď som sa po rokoch osamostatnila, na Slovensku Auxerre nikto nepoznal. Povedala som si, možno to je dobrý názov pre firmu. Tento rok sa však chystám konečne Auxerre navštíviť.

AUXERRE JE VRAJ MESTO BOHATEJ HISTÓRIE A UMENIA. JE AJ PORADENSTVO UMENIE?
Ťažká otázka. Skôr by som povedala, že v poradenstve musí byť dávka kreativity. Pochádzam z lekárskej rodiny – mama, otec aj brat sú lekári. Keď som vypisovala prihlášku na vysokú školu, prvá bola vypísaná na medicínu. Potom som to zmenila. Na poslednú chvíľu som sa rozhodla na podnet otca pre ekonómiu. Až časom som zistila, že moji rodičia majú liečiť ľudí a ja mám pomáhať firmám. Pre krízu je v dnešnej dobe poradenstvo ešte o niečo viac o liečení firiem.

NEBOL PROBLÉM PRESADIŤ SI EKONÓMIU, KEĎ MÁTE TAK VEĽA RODINNÝCH LEKÁROV?
Možno som mala výhodu v tom, že som žena. Rodičia chápali, že keď sa chce žena plnohodnotne venovať medicíne, má to omnoho náročnejšie ako muž. Myšlienku študovať ekonómiu teda prijali. Výber školy bol na podnet môjho otca a aj keď som zo začiatku možno netušila, čo ma čaká, úplne som sa v tom našla.

SPOMÍNALI STE VAŠE PÔSOBENIE V SPOLOČNOSTI DALKIA. ČO BOLA PRE VÁS NAJVZÁCNEJŠIA SKÚSENOSŤ Z PRÁCE V KORPORÁTNEJ SFÉRE?
Korporácie ma vždy fascinovali. Je to neskutočne fungujúci systém, v ktorom sa cítim ako dielik dobre nastavenej stavebnice. Všetko do seba zapadá. Bolo to tak v Dalkii aj neskôr v Tatra banke. Fascinujú ma korporácie ako celok s jasnými pravidlami a postupmi.

BUĎ STE VEĽMI LOJÁLNA ALEBO STE VEĽMI DOBRÝ ZAMESTNANEC. VÄČŠINOU TOTIŽ PREVLÁDA NEGATÍVNA MIENKA O KORPORÁCIÁCH. SÚ TO SPOLOČNOSTI S MASOU ĽUDÍ, KDE VYKONANIE DROBNEJ ZMENY K LEPŠIEMU MUSÍ PREJSŤ KOMPLIKOVANÝM SCHVAĽOVACÍM PROCESOM NA VIACERÝCH ÚROVNIACH. PRVÝKRÁT POČUJEM NIEKOHO KORPORÁCIE CHVÁLIŤ.
Áno, súhlasím. Aj to je možný pohľad na korporácie. Vysvetlím, prečo mi to tak vyhovovalo. Vždy som mala pomerne striktnú výchovu nastavenú podľa určitých pravidiel. Skôr sa cítim nekomfortne, keď sa niečo robí na kolene a bez pravidiel. V korporáciách je systém a pravidlá a keď ich človek pochopí, vie sa jednoducho orientovať. Súhlasím však, že flexibilita je tam menšia. Vždy som sa snažila nájsť najkratšiu a najoptimálnejšiu cestu k riešeniu. Eliminovala som prekážky, a tak sa to dalo zvládnuť.

ČO BOLO NAJVÄČŠOU PREKÁŽKOU PRI PRECHODE Z KORPORÁCIE DO VLASTNÉHO BIZNISU?
Som veľmi vďačná svojmu profesionálnemu životu, že som už ako študentka pracovala na plný pracovný úväzok. Keď som skončila školu, už som mala prehľad, skúsenosti. Odporúčam každému, aby zažil aj korporátnu atmosféru a to najlepšie si vie potom pretaviť do vlastného biznisu.

ČIŽE ŽIADNE PREKÁŽKY NEBOLI?
Keď sa do niečoho púšťam, nevidím prekážky. Otázky typu, kde budem hľadať klientov, či akých ľudí vezmem do firmy, som si nikdy nekládla. V momente zakladania vlastného biznisu som sa cítila dostatočne zrelá a hovorila som si, že to zvládnem.

SVET FINANCIÍ A PODNIKANIA JE ZALOŽENÝ NA RACIONÁLNOM ROZMÝŠĽANÍ A ČÍSLACH. STE V BIZNISE AJ EMOČNÁ?
Áno som. Klienta neberiem ako číslo alebo sumár parametrov na vyriešenie. V prvom rade je to ľudská bytosť. Nie je univerzálny postup na to, ako riešiť problémy klientov. Vždy beriem do úvahy všetky súvislosti a klientov posudzujem individuálne.

MAJÚ TO ŽENY PRI ROZBIEHANÍ BIZNISU ŤAŽŠIE?
Skôr si myslím, že ľahšie. Biznis partneri pozerajú na ženu s rešpektom a istým nadšením. S mužmi sa mi vždy príjemne a dobre spolupracovalo. Nemám pocit, že byť ženou by bola prekážka.

SÚHLASÍTE S NÁZOROM, ŽE AK BY BOLO VO VEDENÍ FIRIEM VIAC ŽIEN, VYHLI BY SME SA KRÍZE?
Ťažko sa mi odpovedá. Stojím síce na strane žien, pretože máme iný uhol pohľadu. V hodnotení rizík sme asi opatrnejšie. Stále hovorím, že kombinácia mužov a žien na Slovensku ešte nie je dostatočná. Či by však viac žien vedelo zvrátiť krízu si netrúfnem odhadnúť. Kríza je dôsledkom ľudskej charakterovej črty.

NA ČO STE NAJVIAC HRDÁ?
Najspokojnejšia som, keď vidím spokojných klientov, ktorí sa na nás obracajú opakovane. Keď vedia, že čokoľvek treba riešiť s financiami, pomôže Caroline Líšková.

ČO JE NAJVÄČŠOU SLABINOU SLOVENSKÝCH FIRIEM?
Keď vidia v klientoch iba profit. Umocňuje to ešte súčasná situácia, že vidia iba možnosť predať čo najviac produktov, služieb, bez ohľadu na to, či to v tom momente klient práve potrebuje.

NIEKTORÉ POVOLANIA AKO NOVINÁR ČI DIZAJNÉR VYŽADUJÚ OKREM VZDELANIA AJ ISTÚ DÁVKU TALENTU. MÔŽE BYŤ EKONÓMOM KAŽDÝ ALEBO SA DOBRÝ EKONÓM OD ZLÉHO LÍŠI NEJAKÝM TALENTOM?
Talent aj predpoklady určite treba mať. Inak je ekonómia veda, ktorá sa dá naučiť. Potom je to už o tom, či to človeka baví. Čokoľvek, čo robíte z donútenia, sa odrazí na výsledku.

VÁS EKONÓMIA EŠTE STÁLE BAVÍ?
Áno, baví. Ekonómiu je možné spoznávať celý život.

ČO VÁS NA TOM BAVÍ?
Identifikovať, ako problém vyriešiť, potom aj fáza riešenia a zadosťučinením je, samozrejme, keď je riešenie úspešné a klient spokojný.

MÁTE RADA VÝZVY?
Nemám rada to slovo. Dnes je už trošku sprofanované. Dostala som jednu pracovnú ponuku, ktorú mi prezentovali ako výzvu, ale ja som to tak nevnímala (smiech). Výzvou je pre mňa každý nový projekt, klient, či zadanie, ktoré je náročnejšie než to predtým. Posúvam sa pri tom ďalej.

AKO RELAXUJETE?
Už som dostatočne stará na to, aby som vedela, že sily sa musia regenerovať. Efektívne pracovať neznamená vždy pracovať dlho. Treba si nechať priestor aj na relax. Dlhodobo to inak nejde, bez spánku človek nevie fungovať. A vzhľadom na to, že ako podnikateľka mám čas vo svojich rukách, nemám sa na koho vyhovárať, že mám toho veľa. Najradšej teda na prechádzkach a s knihou.

SNÁĎ NIE ODBORNOU?
Ale áno. Minimálne aspoň motivačná literatúra.

MÁTE NESPLNENÉ SNY?
Možno to bude prekvapujúce, ale sny sa mi plnia. Som maximálne spokojná a šťastná. *Lkv*

4MOV

VIAC NEŽ ŠTYRI MINÚTY

TEXT: **RADOVAN KOPEČNÝ**
FOTO: **SOŇA VOZÁROVÁ**

NAJÚSPEŠNEJŠÍ SLOVENSKÝ VIDEOBLOG PRE MLADÝCH 4MOV VZNIKÁ V PRIESTOROCH PEVŠ. OSLOVILI SME PRIAMO JEHO TVORCOV A PRINÁŠAME INFORMÁCIE ZO ZÁKULISIA.

Nehovorte, že ste to ešte neviedeli! 4mov je v UISe, 4mov je na Facebooku, 4mov je na Twitteri, no skrátka 4mov je všade. Populárny videoblog z dielne študentov PEVŠ prináša spravodajský prehľad divokými očami mladých nadšencov. „Nie je veľa slovenských alebo českých videoblogov zameraných na aktuálne správy a udalosti. Prišlo mi to ako skvelý nápad priniesť niečo takéto na Slovensko," hovorí šéf produkčného tímu 4mov Vitaly Dmitriev. Zábavný formát atraktívny pre mladých sa zrodil v Mediálnom centre PEVŠ. Nemenej dôležitú ruku k dielu priložili aj pedagógovia PhDr. Zora Hudíková, Phd. a Mgr. Miki Gucman. „Prvotná idea prišla na sklonku roku 2012. Mali sme pocit, že študenti PEVŠ potrebujú viac aktivít a zaujímavých projektov mimo školských povinností," hovorí Vitaly. To, že ide o absolútnu novinku dodáva aj jeho pravá ruka, Kristína „Kira" Lévai. Okrem iného zodpovedá za prípravu textov a propagáciu 4mov na sociálnych sieťach. „U nás v škole sme nič podobné ešte nerobili, ale rozhodli sme sa prijať túto výzvu. Najväčšou výhodou bolo, že všetko potrebné na produkciu relácie máme k dispozícií v našom Mediálnom centre," dodáva Kira.

ŠTUDENTI PRED I ZA KAMEROU

Tím 4mov sa zrodil na základe kastingu, ktorý trval takmer mesiac. Kto si túto informáciu na webe školy všimol, mohol skúsiť šťastie. Konečné rozhodnutie spravili Kira a Vitaly spolu s technickým asistentom Viktorom Kamenickým a pedagógom Mikym Gucmanom. „Na naše rozhodnutie vplýval najmä ich prirodzený prejav a zmysel pre humor. Myslím, že sme si vybrali veľmi dobre," hovorí Kira. Moderátorský tím už poznáme z obrazoviek. Tvorí ho Roman Naništa, Kristián Formel, Timotej Slovík, Julia Somova, Peter Lušpai a Boris Haško. Dobrovoľnej iniciatíve študentov vyšla škola v ústrety. „Máme v Mediálnom centre také dobré kamery, že za nimi nemusí stáť nikto," chváli sa Kira. „Edita Kyselá a Marcel Malina z Mediálneho centra nám vždy nastavia kamery, svetlá, zvuk aj réžiu a potom aj my, začiatočníci, sme schopní natočiť celú reláciu," dodáva. A koľko v skutočnosti trvajú štyri minúty o všetkom? „Podľa toho, akí sme šikovní. Sú dni, keď sme do hodinky hotoví, no stalo sa, že sme boli zavretí v štúdiu aj štyri hodiny," vraví Kira.

NIEKTORÍ MODERÁTORI MAJÚ ĎALEKO LEPŠIU KVALITU MEDIÁLNEHO PREJAVU A IMPROVIZÁCIE V POROVNANÍ S TÝM, KEĎ ZAČÍNALI. JEDEN Z NICH DOKONCA DOSTAL PONUKU MODEROVAŤ V JEDNEJ ZO SLOVENSKÝCH TELEVÍZIÍ (VITALY DMITRIEV)

POOBEDNÁ INICIATÍVA

Nakrúcanie Štyroch minút o všetkom začína schválne o štvrtej a schválne v stredu – aby bolo vo štvrtok hotové. Produkčný tím má dovtedy čas stihnúť školské povinnosti. „Nemôžeme zabúdať, že každý v 4mov je študent na plný úväzok, poprípade zamestnaný. Preto nemožno venovať projektu veľa času," vysvetľuje Vitaly. Každý školský projekt je pre študenta plus a obetovaný čas sa vráti v podobe skúseností a zručností. Pokroky v tíme si všíma aj Vitaly. „Niektorí moderátori majú ďaleko lepšiu kvalitu mediálneho prejavu a improvizácie v porovnaní s tým, keď začínali. Jeden z nich dokonca dostal ponuku moderovať v jednej zo slovenských televízií," hrdí sa Vitaly. Zlepšovanie vidí aj jeho kolegyňa Kira, dokonca aj sama na sebe: „Nikdy predtým som podobný projekt nerobila, takže teraz už viem, ako sa točí na zelené pozadie a aké je náročné a zodpovedné pracovať s ľuďmi." Najviac ju však teší dobrý kolektív. „4mov mi do života prinieslo najmä zopár nových zábavných ľudí," usmieva sa Kira. Relácia naberá na popularite, jej profesionálnosť a akademická základňa sa možno jedného dňa skĺbi ešte viac. „Uvažujeme nad vytvorením nového predmetu, na ktorý by sa študenti spolupracujúci na príprave projektu mohli zapísať a dostať tak aj kreditové ohodnotenie, ale je to zatiaľ v štádiu plánovania," prezrádza Vitaly.

OTVORENÍ PRE ŠTUDENTOV

Ak vás relácia 4mov zaujala a uvažujete spraviť prvý krok ku kariére moderátora, smelo do toho. „Uvítame každého, kto by nám chcel pomôcť s tvorbou náplne nového dielu," hovorí Vitaly. „Ak má niekto záujem stať sa členom tímu 4mov, môže nás kontaktovať na 4mov.info@gmail.com a napísať pár slov o sebe. My si ich prečítame a pozveme záujemcov na ďalšie stretnutie. Tam môžu sledovať náš brainstorming a nakrúcanie a zhodnotiť, čím by nám vedeli pomôcť," dodáva Vitaly. Tvorcovia 4mov, ako aj Mediálne centrum, sú otvorení všetkým študentom PEVŠ. Kira víta aj najodvážnejších: „Ak si niekto trúfne aj na post moderátora, môže sa ozvať a spravíme s ním kamerové skúšky." Prispieť možno aj do zákulisia 4mov a posielať témy, ktoré by mohli študentov zaujímať.

PROFESIONÁLNE S PROFESIONÁLMI

Nad reláciou 4mov stoja dvaja akademickí anjeli strážni – šéf Mediálneho centra Mgr. Miki Gucman a vedúca Ústavu multimediálnej tvorby PhDr. Zora Hudíková, PhD. „Veľmi nám pomohli už od začiatku relácie," hovorí Kira. „Doktorka Hudíková nám poskytla profesionálny názor na náš koncept a poradila nám, ako spracovávať témy, aj ktorým témam sa radšej vyhnúť. Pán Gucman stál pri zrode projektu, pomáhal nám vybrať správnych ľudí a vďaka nemu máme vždy k dispozícií televízne štúdio a potrebnú techniku v Mediálnom centre." dodáva. Ktokoľvek zo študentov všetkých fakúlt PEVŠ má preto možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý mu dodá nielen skúsenosti, ale aj znalosti od odborníkov. V neposlednom rade je dôležitým faktorom aj prínos školy. „Sme veľmi radi, že nám škola poskytuje technické podmienky a všetku jej techniku k dispozícií, pretože bez tejto možnosti by sme neboli schopní robiť 4mov ani tak často, ani v takej kvalite," hovorí Kira a všetkých pozýva sledovať 4mov na YouTube a lajkovať na Facebooku. *like*

NA REKLAMNEJ KAMPANI ŠKOLY SPOLUPRACOVALI ŠTUDENTI

TEXT: Radovan Kopečný
FOTO: archív

REKLAMNÉ SPOTY PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY SÚ UKÁŽKOU SPOLOČNÉHO AKADEMICKÉHO ÚSILIA. NA ICH TVORBE SA PODIEĽALI NIELEN PEDAGÓGOVIA, ALE AJ ŠTUDENTI A ABSOLVENTI. VEĎ KTO INÝ LEPŠIE (RE)PREZENTUJE ŠKOLU?

„Môže jedno rozhodnutie zmeniť život?" Začiatok televíznych spotov je snáď už každému známy. Magazínu **Like** sa však podarilo nazrieť do zákulisia a zistiť viac o príprave reklamnej kampane. Získať reklamný čas v televízií je však finančne náročné, no šéf Mediálneho centra Mgr. Miki Gucman prišiel s podnikavou myšlienkou a s vedením televízie TA3 dohodol spoluprácu. „V Mediálnom centre sme vybudovali televízne štúdio na takú technickú úroveň, že sme boli schopní ponúknuť televízií TA3 profesionálne vybavené štúdio s obrazovou a zvukovou réžiou, z ktorého sa v priebehu roku 2012 realizovalo množstvo živých vysielaní," dodáva M. Gucman.

Cez splnené sny

PEVŠ tak mohla vo februári a apríli 2013 za výrazne výhodné ceny spustiť reklamnú kampaň propagujúcu školu v tom najlepšom svetle – cez živé vydarené príklady. „Myšlienka ukázať rodičom-divákom úspešných absolventov zo všetkých našich fakúlt a navyše absolventov, ktorí sa úspešne etablovali na pracovnom trhu, je veľmi dobrá cesta zobrazenia našej školy," vysvetľuje M. Gucman. Profesijné sny splnené vďaka vzdelaniu sú príkladom nielen pre budúcich študentov, ale aj súčasných poslucháčov.

Hybridný štáb

„Na autorskú a produkčnú prípravu a na samotnú realizáciu projektu sme mali len zopár dní," vysvetľuje M. Gucman. Výpovede absolventov sa museli vtesnať do trinástich sekúnd. Dôležité je zloženie tímu tvorcov. „Na projekte spolupracovali študenti s pedagógmi. Bol to ‚hybridný štáb'," hovorí M. Gucman a dodáva: „Musím povedať, že sa mi podarilo skĺbiť ‚staré s novým' a výsledok tejto spolupráce bol, podľa mňa, ale aj podľa odbornej odozvy i laickej verejnosti, veľmi dobrý." Zruční študenti obsadili najdôležitejšie posty. Poslucháči fakulty masmédií Viktor Kamenický (kamera, strih), Lukáš Vavro (asistent réžie, asistent produkcie a autor hudby), Matej Chudada (grafika a strih) pripravili dielo viac než na úrovni. Radosť z mladých talentov má aj Miki Gucman: „Na fakulte masmédií máme aj takých študentov, ktorí sú na úrovni profesionálnych tvorcov, tešia sa z takejto práce a radi dokazujú svoje schopnosti." Dodáva, že takýmto spôsobom zároveň nepriamo demonštrovali kvalitu našej školy. „Tým, že som sa zúčastnil na výrobe TV spotov pre PEVŠ, som zistil, ako to vyzerá v praxi," hovorí jeden zo študentov Viktor Kamenický. Na mládež dohliadali odborným okom PhDr. Zora Hudíková, PhD., PhDr. Martin Kasarda, Dr., zvuk robil Ing. Štefan Nagy, Art.D, technickú spoluprácu Ing. Vincent Končál, réžiu a produkciu Mgr. Miki Gucman.

Jedna z mála škôl

Finálny projekt odvysielala televízia TA3 a všetky spoty si môžete pozrieť aj na YouTube. Spojenie „hybridného štábu" je ďalším z mnohých úspešných dôkazov kolegiálnej spolupráce pedagógov i študentov, ale aj akademického a externého prostredia. Prínos pocítili aj zúčastnení študenti. „Získali zdravé sebavedomie, referencie, vďačnosť zo strany školy a skvelé, neoceniteľné skúsenosti z profesionálneho pracovného prostredia," hovorí M. Gucman. „Myslím, že sme asi jediná alebo jedna z mála vysokých škôl, ktorá sa mohla takto realizovať na reklamnom trhu," dodáva šéf Mediálneho centra Miki Gucman. V budúcom roku plánujeme ďalšiu spoluprácu s televíziou TA3 a očakávame aktívnych študentov. Kto má záujem, môže sa pripojiť do čohokoľvek – či už do prípravy scenára, kreatívneho spracovania alebo postprodukcie kampane," uzatvára riaditeľ odboru PR Paneurópskej vysokej školy Mgr. Semen Lipitskiy. *like*

TEXT: Martin Kridla
FOTO: Michal Augustini, archív

SPRÁVA Z BIELEHO DOMU: JESSUP JE SPÄŤ!

ELITA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA VEREJNÉHO SA CEZ VEĽKÚ NOC OPÄŤ ZIŠLA VO WASHINGTONE D.C., ABY SÚPERILA O SLÁVNY JESSUP CUP. TÍM PANEURÓPSKEJ VYSOKEJ ŠKOLY PRI TOM NEMOHOL CHÝBAŤ.

Cesta do D.C.

Štandardný transatlantický let z Európy do Severnej Ameriky trvá približne osem hodín. Cesta štyroch húževnatých študentov Fakulty práva PEVŠ, Mateja Čiefa, Matúša Jarolína, Petra Lazara a Rebeccy Wilson, bola oveľa dlhšia. „Všetko to začalo v septembri 2012. Do súťaže som sa prihlásil, pretože sa chcem venovať medzinárodnému právu a JESSUP som považoval za skvelú príležitosť," objasňuje jeden z nich, tretiak Matúš Jarolín. Nasledovalo fakultné kolo, z ktorého vzišli členovia tímu. Ďalší krok predstavoval hľadanie argumentačných línii a vypracovanie memoránd k danému sporu.

O čo išlo, edícia 2013

Právny spor sa týkal štátnosti, migrantov, klimatických zmien a štátneho dlhu. Obidve sporové strany zastúpené študentmi, fiktívne štáty Alfurna a Rutasia, predkladali svoje odpovede a argumenty k nasledujúcim otázkam: Znamená trvalé zaplavenie celého územia zánik štátu? Aký status môžu získať tzv. enviromentálni migranti v inom štáte? Sú to utečenci alebo azylanti? Môže štát za určitých podmienok zhabať peniaze z účtu druhého štátu?

Zmena je život

Prekážok na ceste do Ameriky nebolo málo. Okrem tých očakávaných sa však objavila jedna prekvapivá. Matúšom ani na sekundu nezatriasla. „Dva týždne pred odovzdaním písomných podaní odstúpil za nejasných okolností pôvodný štvrtý člen tímu, Jethro Dimeo. Jeho odchod nás ešte viac zomkol a s príchodom náhradníka, Petra Lazara, sme začali fungovať ako správny a jednotný tím. Peter k nám priniesol svojím zodpovedným prístupom novú iskru. Aj vďaka nemu sme následne uspeli v národnom kole proti kolegom z trnavskej univerzity." Súboj to bol vyrovnaný. Veď o konečnom postupe do Washingtonu D.C. rozhodli až organizátori v Chicagu. Tím PEVŠ zvíťazil po vyhodnotení memoránd.

Svetové kolo

Na Veľký piatok nasadli naši víťazi štátneho kola do lietadla a presunuli sa na druhý breh Atlantiku. To všetko vďaka výraznej podpore dekana Fakulty práva PEVŠ a právnických kancelárii Allen & Overy a White & Case. V hoteli Capitol Hilton (tradičné miesto konania finále, pozn. red.) sa postupne predstavili proti tímom z Etiópie, Trinidadu a Tobago, Afganistanu a USA. „Rozdiel medzi národným a svetovým kolom je v tom, že tu vo Washingtone už nestretnete slabých súperov. Všetci prezentujú kvalitné argumenty, no tí najlepší dominujú v rétorike. Kolegovia z USA na nás pôsobili ako roboty," zdôvodňuje Matúš. Tímu PEVŠ sa napriek vyrovnaným výkonom nepodarilo postúpiť medzi najlepších 32 družstiev. Z celkového víťazstva sa napokon tešili študenti z Indie.

TÍM PEVŠ

Matúš Jarolín a Matej Čief v súťaži zastupovali Alfurnu a bojovali proti tímom z Trinidadu a Tobago a Afganistanu zastupujúcich Rutasiu.

Rebecca Wilson a Peter Lazar hájili záujmy Rutasie a súperili proti agentom z Etiópie a USA zastupujúcich Alfurnu.

ČO JE TO JESSUP?

Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition je celosvetová súťaž primárne z odboru medzinárodné právo verejné. Organizuje ju nezisková študentská organizácia International Law Students' Association v spolupráci s renomovanou právnickou kanceláriou White & Case. Každoročne od roku 1959 sa odohráva vo Washingtone D.C. a od začiatku do konca prebieha v anglickom jazyku. A prečo práve názov JESSUP? Súťaž bola na pamiatku pomenovaná po bývalom sudcovi Medzinárodného súdneho dvora, diplomatovi, vedcovi a právnikovi menom Philip Caryl Jessup.

AKÝ VÝZNAM MÁ JESSUP PRE PEVŠ A JEJ ŠTUDENTOV?

JESSUP je najprestížnejším simulovaným súdnym sporom v medzinárodnom práve verejnom. Efektívnym spôsobom pripravuje študentov na aplikačnú prax. Medzinárodné právo verejné je svojím rozsahom a rozmanitosťou ideálnym odvetvím práva na cibrenie výskumného potenciálu a argumentačných i prezentačných schopností študentov. Účasť na svetovom kole poskytuje tímom nepredstaviteľnú príležitosť nadviazať kontakty na viacerých úrovniach, či už priateľských alebo kariérnych. Pre školu má najvyššiu hodnotu reprezentačná funkcia.

JUDr. **Katarína Šmigová**, LLM., PhD.,
pedagóg FP a tréner tímu PEVŠ

PRACUJÚCI ŠTUDENTI:

UŽ SA NEVEDIA DOČKAŤ PORIADNEJ SIESTY

TEXT: Lenka Liptáková, Nika Mičechová | Foto: archív

PRÁCA POPRI ŠKOLE. CEZ ŠKOLSKÝ ROK SA NEZASTAVIA, NIE SÚ TO ŽIADNI PREDTELKOVÍ VYSEDÁVAČI, STÍHAJÚ VIACERO VECÍ NARAZ. AKČNÉ PLÁNY NA ZVLÁDANIE SKÚŠOK SI UŽ PRIPRAVILI. AVŠAK, LETO SI NAŠI PRACUJÚCI ŠTUDENTI PLÁNUJÚ PORIADNE UŽIŤ. CESTOVANÍM, OBJAVOVANÍM EXOTICKÝCH KRAJÍN A PORIADNYM ROADTRIPOM!

ZUZANA KOVÁČOVÁ, FAKULTA PRÁVA

Kde pracuješ?
Pracujem v jednej z najväčších advokátskych kancelárií, v Clifford Chance. Ide o „Erasmus pracovnú stáž". Sídlime v Prahe, kancelária má však britský pôvod, a tak moja pozícia nesie názov „paralegal". V podstate som právna asistentka, no s tradičným chápaním práce študenta v advokátskej kancelárii to má iba málo spoločné. Chodenie po úradoch, kopírovanie či príprava kávy pre klientov sú veci, ktoré môžeme delegovať na asistentov, ktorých máme k dispozícii.

Ako si sa k tomu dostala a kedy?
Náhodne. Počas študijného pobytu Erasmus v Kodani som si prechádzala stránku našej školy a uvidela inzerát. Poslala som životopis, nasledovalo výberové konanie v angličtine, spojené s prekladom právneho textu. Výsledok bol pozitívny. Bola som nesmierne rada, pretože pred kanceláriou, akou je Clifford Chance, som mala vždy obrovský rešpekt. Stáže v „Clifforde", sú trojmesačné a momentálne som v polovici.

Práca a štúdium – ako spolu súvisia?
Štúdium vnímam ako základ, pridanou hodnotu je však práca. Bez kvalitnej pracovnej skúsenosti, si dnes absolvent len ťažko nájde uplatnenie. Pracovná skúsenosť bola jedným z určujúcich kritérií aj pri pohovore do „Cliffordu". Preto odporúčam všetkým študentom pracovať už počas štúdia.

Ako naraz zvládaš prácu a školu?
Na to vám odpoviem v júni (smiech). Akčný plán ako zvládnuť skúškové budem musieť nechať na poslednú chvíľu. Dúfam, že dopadne úspešne. Čaká ma však osem skúšok, určite to nebude jednoduché.

Aké máš plány na leto?
Toto leto si plánujem vychutnať čo najviac. Pomyselný status študenta budem mať poslednýkrát. Nesmie chýbať cestovanie, príroda a moji blízki. Samozrejme, asi sa nevyhnem práci v advokátskej kancelárii. No ešte pred tým chcem s priateľmi precestovať juh Talianska. Pri tom všetkom sa už neviem dočkať poriadnej siesty (úsmev).

PAVOL BRETZ, FAKULTA EKONÓMIE A PODNIKANIA

Kde pracuješ?
Pracujem v spoločnosti zaoberajúcej sa predajom okien a dverí. Moja úloha je rozdelená na prácu v kancelárii a na stavbe. V kancelárii mám na starosti marketing a prípravu cenových kalkulácií. Druhá časť mojej práce je samotná realizácia výmeny okien a dverí pre klientov, ktorí sú pre spoločnosť dôležití aj z pohľadu marketingu. Posledný rok ma zamestnáva navyše rodinná investícia výstavby menšieho hotela, kde je dennodenná nevyhnutnosť byť k dispozícii.

Ako si sa k tomu dostal a kedy?
K práci som sa dostal jednoducho. Keď som považoval čas, ktorý mi ostával v prvých ročníkoch vysokej školy za nevyužitý, začal som s výpomocou zhotovovania cenových ponúk a postupne sa mi moje pracovné úlohy začali hromadiť.

Práca a štúdium – ako spolu súvisia?
Samozrejme, že spolu súvisia. V mojom prípade sa ich však snažím oddeľovať, keďže moje štúdium a práca momentálne spolu veľmi nesúvisia. Školu momentálne beriem ako investíciu do budúcnosti.

Ako naraz zvládaš prácu a školu?
Pre mňa jednoduchý kolobeh, keď si prácu musím prispôsobiť škole tak, aby som mal aspoň jeden - dva dni v týždni počas semestra vyhradené škole, keďže som na dennom štúdiu. Nie vždy sa to však podarí, a preto si to vyžaduje aj určitú toleranciu učiteľov.

Aké máš plány na leto?
Plánov je stále veľa. Najdôležitejšie bude úspešne ukončiť semester a potom si doprajem dovolenku v Španielsku, keďže leto bude vyťažené pracovne na 100 %. Navyše ma čakajú aj príjemné úlohy s otvorením a spustením hotela, čo však prinesie ďalšie povinnosti.

MAREK KUZMIAK, FAKULTA MASMÉDIÍ

Kde pracuješ?
Pracujem na svahu (úsmev). Som inštruktorom snowboardingu, a to vo vlastnej snowboardovej škole Funsnow Academy. Je nás v tíme osem a pôsobíme hlavne v stredisku Jasná Nízke Tatry. Zároveň robím aj marketing celej školy.

Ako si sa k tomu dostal a kedy?
Chcel som vlastný dreamjob, tak som si ho vytvoril! (smiech) Po sezónnej skúsenosti v lokálnej strediskovej lyžiarskej škole som si povedal, že by sa to dalo robiť aj inak. Dvaja kolegovia – inštruktori sa pre nápad nadchli tiež, a tak v decembri 2009 vznikla vtedy ešte len trojčlenná Funsnow Academy. Pasívny prístup, megalomanský štýl a nezmyselne vysoké ceny sme nahradili úsmevom a férovým prístupom stopercentnej záruky pre každého a bez výnimiek naučenia sa snowboardovania alebo vrátenia peňazí.

Práca a štúdium – ako spolu súvisia?
Skvele! Robím to mierne opačne, ako je zvykom, skôr som sa hupol do praxe a až neskôr som sa rozhodol rozšíriť si svoje obzory aj na akademickej pôde. Snowboardová škola je pre mňa ako škola biznisu – marketingové laboratórium.

Ako naraz zvládaš prácu a školu?
Na Goofyho – ľavou zadnou (Goofy je postoj na snowboarde, kde má jazdec pravú nohu vpredu - pozn. red.)! Kombinovaná forma štúdia na Univerzite Tomáše Bati v Zlíne mi zaberá len päť piatkov a päť sobôt za semester. Na tento semester som si zvolil Erasmus na Paneurópskej vysokej škole. Aby som z toho vyťažil čo najviac, všetko ostatné som presunul na vedľajšiu koľaj.

Aké máš plány na leto?
Chcem veľa, veľa longboardovať, „dokopať" dva projekty do úspešného konca a vydať sa na už tri roky plánovaný surfový roadtrip. Zvyšok sa zimprovizuje – aj to je na tom to zábavné!

JAKUB KMEŤKO, FAKULTA INFORMATIKY

Kde pracuješ?
Pracujem na pozícií CEO & owner v spoločnosti PRO-GROUP, s.r.o., ktorá sa venuje reklamnej činnosti a (hlavne) vývoju softvéru. Momentálne sa starám výhradne o štyri globálne projekty spojené s leteckou prepravou.

Ako si sa k tomu dostal a kedy?
Firmu som založil pred tromi rokmi, tesne pred ukončením štúdia na inej bratislavskej univerzite – tiež odbor Aplikovaná Informatika. Sú to tri roky, no problematike sa venujem dlhodobo.

Práca a štúdium – ako spolu súvisia?
Absolútne! Musím ale povedať, že základné osnovy predmetov nie sú dostatočné na rýchlu profesionálnu kvalifikáciu v konkrétnej problematike, no vyvažuje to skvelý kolektív prednášajúcich a cvičiacich, ktorí sú nadmieru ochotní konzultovať a odovzdávať svoje know-how študentom, ktorí sa o tému zaujímajú, a to aj vo voľnom čase. Jednou vetou – kto prejaví záujem o konkrétny predmet, škola mu poskytne výborné možnosti. Osobne som veľmi spokojný najmä so súborom predmetov, ktoré sa venujú zavádzaniu informačných systémov do podniku, respektíve modelovaniu biznis procesov a následnému vývoju a implementácií IS. Donedávna som tieto postupy riešil intuitívne, teraz mám kvalitné podklady, informácie a víziu. Samozrejme, aj programovanie, siete a databázy mi poskytli potrebný rozhľad.

Ako naraz zvládaš prácu a školu?
Naša fakulta poskytuje študentom naozaj dostatok času na prácu, a to až v takej miere, že sa môžem venovať podnikaniu, ktoré si beztak vždy žiada vysoké nasadenie. V priemere strávim v škole desať hodín týždenne bez toho, aby som niečo vymeškal, rozdelených do dvoch dopoludní. Som presvedčený, že práve tento prístup fakulty je správna voľba.

Aké máš plány na leto?
Ak budem mať dostatok času, plánujem navštíviť krajiny zlatého trojuholníka – Barma, Laos, Thajsko. Definitívne to vidím na pár dní v Bangkoku a potom kam ma nohy zavedú. Ideálne na tichý ostrov bez zbytočného cestovného ruchu.

Z NEW YORKU NA SLOVENSKÉ ULICE! WTF?!

TEXT: LUCIA MAKOVÁ
FOTO: PATRIK VACHALIK, ARCHÍV M.Š.

POHYBUJE SA MEDZI POSLUCHÁČMI DENNÉHO ŠTÚDIA FAKULTY MASMÉDIÍ PEVŠ A IBA ŤAŽKO BY STE HO MOHLI PREHLIADNUŤ. JE VŽDY PERFEKTNE NASTYLOVANÝ. JEHO MENO SA SKLOŇUJE S ÚSPEŠNOU MÓDNOU ZNAČKOU FACTORY WTF?!, KTOREJ JE SPOLUZAKLADATEĽOM. ŠTUDENT 5. ROČNÍKA MILAN ŠVINGÁL O ŠKOLE, MÓDE, BLÁZNOSTVÁCH A VÔBEC... WTF?!

PREČO SI SA ROZHODOL PRE ŠTÚDIUM NA PEVŠ?
Pre štúdium masmédií som sa rozhodol po strednej škole, pretože ma bavila komunikácia s ľuďmi, styk s verejnosťou a podobné mediálne odvetia.

TERAZ SA TIEŽ VENUJEŠ PRÁCI S ĽUĎMI, PREDNOSTNE NÁVRHÁRSTVU A STYLINGU, CHCEL BY SI SA V BUDÚCNOSTI VENOVAŤ VIAC ODVETVIU KOMUNIKÁCIE?
PR využívam najmä pri propagácii našej značky. Svoje poznatky, nadobudnuté na našej škole, využívam aktívne. Vidím, že sa mi mnohé z nich zídu, najmä čo sa týka propagácie módnej značky a aj styku s médiami, keďže to patrí k našej práci a človek potom v tom vie aj lepšie chodiť. Zatiaľ neplánujem pracovať v médiách aktívnejšie.

AKO VZNIKLO FACTORY WTF?!
Factory WTF?! sme založili s mojou kamarátkou Klementínou pred dvoma rokmi, ale značka ako taká funguje kratšie. Vzniklo to tak, že sme v obchodoch nevedeli nájsť oblečenie, ktoré by sme si chceli kúpiť. Veci sme si začali najprv upravovať, potom šiť. Keď sme boli pred dvomi rokmi v New Yorku a nosili sme naše veci, pútali sme pozornosť. Ľuďom sa to páčilo, pýtali sa odkiaľ ich máme. Povedali sme si, že keď sa to páčilo New Yorku, mohlo by sa aj u nás. A podľa toho, čo hovoria čísla a úspechy, tak asi sa to ľuďom páči aj na Slovensku. Chvalabohu.

PREČO PRÁVE NÁZOV WTF?!
Pretože to vystihuje náš životný štýl a reakciu na niektoré naše výstrelky. Poviete si jednoducho, že tým dvom proste j*be!

ZNAČKA JE ŽIVÁ, JE TO NIEČO, ČO TU EŠTE NEBOLO. MYSLÍTE SI, ŽE STE KONKURENCIOU PRE SLOVENSKÝCH NÁVRHÁROV, ALEBO STE ICH SVOJÍM ŠTÝLOM PREVÝŠILI?
Nemyslím si to. Možno sme viac v povedomí bežných ľudí ako dlhšie uznávaní návrhári. Oni majú svoju vymedzenú klientelu a podľa toho, čo viem, sa venujú hlavne navrhovaniu večerných šiat. Majú svoju plesovú sezónu, ktorú my nevyhľadávame. Myslím, že im nelezieme do kapusty.

VÁS NELÁKA TVORBA PLESOVÝCH ŠIAT?
Robíme aj také šaty, ale nevyhľadávame túto oblasť. Skôr sa venujeme nositeľnej móde a odvážnejším šatám vhodným na párty a oslavy.

OBLIEKALI STE NAPRÍKLAD CELESTE BUCKINGHAM, VIACKRÁT AJ RAPERA MAJKA SPIRITA. S KTORÝMI ZO ZNÁMEJŠÍCH ĽUDÍ SA VÁM NAJLEPŠIE SPOLUPRACOVALO?
S Majkom máme kamarátsky vzťah. Vždy, keď je niečo treba, zavoláme mu. Ďalej sa nám dobre spolupracuje s Bacilom a Ragbym a so speváčkou Nicol. So všetkými máme priateľské vzťahy. Keď potrebujeme niečo nafotiť alebo ak oni niečo potrebujú od nás na oblečenie, napíšeme si a ideme do toho.

VAŠIMI TYPICKÝMI VZORMI SÚ MOMENTÁLNE ARMY A ZVIERACIE POTLAČE. PLÁNUJETE SA TOMUTO ŠTÝLU VENOVAŤ AJ NAĎALEJ ALEBO VYHĽADÁVATE STÁLE NOVÉ TRENDY?
Nemyslím si, že vyhľadávame trendy. Army a zvieracie potlače sú sezónne. Trendy až tak nesledujeme. Stáva sa, že keď sa nám niečo páči, urobíme to a postupne to príde do módy. Ešte v lete sme mali maskáčovú vlečku a až potom sa objavil tento trend. Na túto letnú sezónu má maskáčovú kolekciu aj módny návrhár Philipp Plein. My sme to mali skôr. No asi ťažko by to od nás odpozeral (smiech).

VNÍMAM VÁS AKO BLÁZNIVÝCH A ENERGICKÝCH. AJ KEĎ SA POZRIEM NA VÁŠ FACEBOOK, S KLEMENTÍNOU STE ÚPLNE ZOHRATÝ TÍM. ČO NAJULETENEJŠIE STE SPOLU UROBILI?
My sme obaja nespútané živly. Veľmi dobre si rozumieme. Klementína a ja ťažko vydržíme s niekým dlho v blízkom v kontakte, ale my dvaja sme sa našli a dokážeme spolu fungovať 24 hodín denne. Aj spolu bývame a nelezieme si na nervy. Tvoríme celý deň... Asi také najuletenejšie, čo sa nám podarilo, bolo práve v spomínanom New Yorku, kde sme sa ubytovali u úplne cudzieho človeka. Hneď v prvý deň po žúrke sme sa zobudili u neho na byte a bývali sme tam mesiac, takže sme celkom neriadené strely.

A ČO SA TÝKA KOLEKCIÍ. ČO POVAŽUJEŠ ZA NAJVIAC CRAZY?
Mne neprídu naše veci až také crazy. Niektoré naše modely šijeme maximálne do veľkosti 38, pretože keď je niečo extravagantnejšie a viac vyzlečené, nedá sa oblieť na každú postavu. Všetko je o tom, čo sa komu hodí a aký je to typ človeka. Musí to mať v sebe. Je to o tom, ako sa cíti a čo dáva navonok. Treba mať k tomu postoj.

VY TIEŽ NOSÍTE SVOJE KOLEKCIE. DÁ SA POVEDAŤ, ŽE VÄČŠINU VECÍ, ČO NOSÍTE, MÁTE OD SEBA?
Máme od nás veľa vecí, ale nepovedal by som, že väčšinu. Ako sa hovorí, obuvníkove deti chodia bosé. Máme veľmi veľa objednávok a musíme si vybrať, či ušijeme zákazníkom alebo sebe. Väčšinou sa stáva, že keď si konečne nájdeme čas a ušijeme si niečo pre seba, odfotíme to a hneď sa nám to na Facebooku predá. Takže zase nič nemáme a musíme si opäť robiť niečo nové. Nosíme aj naše veci, aj bežné značky, ktoré si doladíme podľa svojho gusta. (smiech)

ROBÍTE AJ DOPLNKY?
Zatiaľ nie, jednu kolekciu bižutérie pre nás robila Henrieta Rešovská. Chceli sme robiť topánky, no na Slovensku sa to nedá. Dali sme si vyrobiť aj kabelky a predali sa nám. Boli čierne s kovovými prvkami. Podľa mňa, keď je kabelka kožená, nemusí byť výrazná, aby sa hodila k viacerým outfitom. Plánujeme ich aj do budúcnosti.

VAŠÍM PLÁNOM BOLO OTVORIŤ SI KAMENNÝ OBCHOD. AKÁ JE REALITA?
Kamenný obchod už máme. Je otvorený takmer polroka. Zatiaľ sme v centre mesta na pešej zóne na Panskej a plánujeme sa presťahovať. Hľadáme niečo väčšie. Ak všetko pôjde tak, ako má, do leta už budeme v nových priestoroch. Chceli by sme vytvoriť priestor, kde by sa ľudia stretávali nielen za účelom oblieť sa a vyskúšať si šaty, ale mohli by si aj posedieť pri drinku. Nechajte sa prekvapiť.

ČIŽE VYMÝŠĽATE NIEČO NOVÉ.
Možno nejaký klubík.

TAKŽE TO BUDE OTVORENÉ AJ V NOCI.
Určite, keďže sme s Klementínou noční vtáci. (smiech)

STÁVA SA VÁM, ŽE ŽÚRUJETE CELÚ NOC A NA DRUHÝ DEŇ MUSÍTE DOKONČOVAŤ ĎALŠIU KOLEKCIU?
Pomerne často. Našťastie s tým nemáme až taký problém. Párkrát sa nám stalo, že sme na niečo zabudli, ale vždy sme to dohnali. Vždy máme deadliny, ktoré plníme na poslednú chvíľu. Aj počas tohto rozhovoru by som už mal byť v dielni a šiť kostýmy (úsmev), ale vždy to zvládneme.

AKO BERIEŠ EXTRAVAGANTNOSŤ?
Podľa mňa extravagantnosť musí mať človek v sebe. Neviem definovať extravaganciu. Pre každého je extravagantné niečo iné. Kto je veľmi klasický typ, môžu byť pre neho extravagantnosťou

EXTRAVAGANTNOSŤ MUSÍ MAŤ ČLOVEK V SEBE

topánky so zvieracím motívom.

Myslíš, že Slováci sú na extravagantnosť pripravení?
Myslím, že áno. Vidím to podľa toho, čo si ľudia objednávajú. Nielen v Bratislave, ale aj do menších miest. Chcú nosiť niečo iné. Chcú byť výnimoční. Už je to aj u nás. Ľudia nechcú byť obyčajní.

Aká požiadavka od vašich klientov ti najviac utkvela v pamäti?
Vyberajú si z toho, čo navrhneme. Keď nám niekto povie, že chce konkrétne naše šaty, ale chce ich čisto čierne a čo všetko na nich nechce, tak mu hneď povieme, nech si ide dať ušiť šaty inde. My nie sme zákazkové šitie. Už sme sa aj párkrát popálili, keď niekto chcel oblečenie z materiálov, s ktorými sme neboli stotožnení a nepáčili sa nám. Nevypálilo to tak, ako keď si to navrhneme sami. Naše veci sú natoľko jedinečné, že sa nedajú pretvoriť. Čo vyzerá dobre z rifloviny, nebude vyzerať dobre zo saténu.

Robíš aj styling. Odkedy si sa tomu začal venovať?
Pár fotení som styloval. To je, samozrejme, iba doplnok. Vizáž som začal robiť ešte dávno, na počiatku môjho vysokoškolského štúdia, baví ma to doteraz, ale už sa tomu aktívne nevenujem . Predovšetkým líčim Klementínu. Nám sa to zíde, keď si vieme nastylovať, učesať, namaľovať celé fotenie. Ešte keď treba, tak to odfotíme aj na mne a Klementíne. Je modelka, študovala fotografiu, čiže ona to ešte vie aj odfotiť, keď treba. Sme samostatne funkčná dvojka.

Fotenie do aktuálneho Likeu sme absolvovali s Máriou Zelinovou.
Ako sa ti s Ňou spolupracuje?
Majku Zelin poznám už zopár rokov a je to veľmi šikovná modelka. Oblečenie na nej vyzerá veľmi dobre, takže vnímam toto fotenie skvele.

ČO JE FACTORY WTF?!

Značka oblečenia vznikla približne pred dvomi rokmi. Dušu jej vdýchli Milan Švingál a Klementína Tomrecaj. Obaja milujú párty a divokú zábavu a v takom štýle sa nesú aj ich modely. Tie ste mohli zhliadnuť na galavečere Slávik 2012, kde obliekali rapera Majka Spirita a Celeste Buckingham, či na nedávnej súťaži Miss Slovensko 2013, kde ich modely veľmi efektne dopĺňali kolekciu plaviek. Oblečenie Klementíny a Milana, je pre ľudí, ktorí sa chcú odlíšiť a vedia sa baviť. WTF?! nie je iba značka, je to životný štýl. Saká, sukne, šaty v štýle dirty street robia z obyčajných ľudí partypeople.

Aj ju ste už obliekali?
Áno, robila nám modelku na otvorení obchodu a bola aj so Soňou Skoncovou a Janou Mutňanskou na jednej párty oblečená v našej značke.

Je leto, počas tohto obdobia plánujete aj oddychovať alebo plánujete makať?
Budeme makať. Naša práca je nám koníčkom. Zobúdzame sa a ideme spať s tým, že musíme niečo robiť. Pracujeme stále a ani to neberieme ako prácu. Určite sa chystáme aj do nášho milovaného New Yorku, keď porobíme všetko, čo bude treba. Nabalíme si tam kufor našich vecí a ideme za našimi známymi. Máme tam aj nejaké lepšie konexie, takže uvidíme.

Takže už nebudete spať u cudzieho človeka?
To sa ešte uvidí. (smiech)

Ste otvorení novým možnostiam.
Možno niekoho stretneme podgurážení a zobudíme sa niekde. Možno tentoraz to nebude na 2nd Avenue, ale na 5th Avenue, bližšie k parku. Upgradujeme!

Hovoríš, že toho máte veľa, budete makať, ale predsa len máš štátnice. Obávaš sa ich?
Ja som nikdy nemal veľký problém s učením. Skôr by som povedal, že som lajdácko-bifľošský typ. Neviem prísť nepripravený do školy, ale zase nikdy nestresujem. Čo sa môže na skúške horšie stať ako to, že pôjdete na opravný termín? Keby bolo najhoršie, máme aj opravné štátnice. Diplomovku som tiež písal pomerne rýchlo a myslím, že celkom dobre. Nemám však čas venovať sa iba učeniu. Teraz napríklad pripravujeme kolekciu pre Miss Slovensko, kostýmy pre Ladyliscious....

Čo je ti najmilšie? Prehliadky, tvorenie kolekcií, styling?
Najradšej vyberám látky a tvorím. Prehliadky a pozlátko okolo už musí byť, lebo bez toho sa nedá fungovať. Hlavne tvoriť, to ma baví najviac. Keď vymyslíme a načrtneme na papier nové návrhy, a potom nasledujú hodiny, dni práce, kedy kontrolujeme každý jeden švík na šatách s krajčírkou. Potom, keď ich vidíme hotové, mnohokrát vyzerajú ešte lepšie, ako sme si ich predstavovali. To je najväčšie zadosťučinenie. A ešte keď má niekto naše šaty a rád ich nosí.

Na každom kúsku máte symbol vašej značky – veľké tlačené WTF?! Plánujete v tomto vašom trende pokračovať aj naďalej?
Áno. My už to neberieme ako značku, ale skôr ako doplnok. Nedávame to na šaty za účelom obrandovať za každú cenu, ale keď to tam nie je, chýba nám to. Tak sme začali a páčilo sa nám to.

Odkiaľ pochádza vaša inšpirácia?
Berieme inšpiráciu zo všetkého okolo. Niekedy nám napadne, ako by sme sa chceli oblieci na diskotéku, keď má niekto nejakú obľúbenú pesničku, aby to vyzeralo sexy. Niekedy, keď pozorujem Klementínu mi napadne, v čom by vyzerala dobre, zase jej naopak, čo by obliekla mne. Keď vidím niekde nejaký vzor, s grafikom vytvárame nové vzory. Zo všetkého naokolo. *Like*

ŠTUDUJEME CELÚ NOC

DVADSAŤŠTYRI HODÍN JE NIEKEDY MÁLO, NAJMÄ POČAS SKÚŠKOVÉHO. PORADÍME VÁM, AKO SIAHNUŤ NA DNO SVOJICH SÍL. VYDRŽTE VIAC NEŽ OSTATNÍ, VYDRŽTE DO RÁNA!

Šanca spraviť skúšku je oveľa väčšia, ak ste oddýchnutí po dobrom spánku, tvrdia vedci z Harris Health Sleep Disorders Center v texaskom Houstone. Žiaľ, niekedy si to vyžaduje pravý opak. Každý to už zažil. Tri hodiny ráno, vaše okno svieti jediné na celej ulici, unavené oči všetko rozmazávajú a biely králik v rohu miestnosti vám nadáva, že nestíhate. Spánok je dôležitý, no občas sa ho musíme vzdať. Správny výber jedál a nápojov, prestávky a dobrej hudby vám pomôžu prebdieť aj najdlhšie noci.

Nedá sa inak?
Najlepší liek na celonočné dobrodružstvá nad knihami je prevencia. Štúdium až do rána treba brať ako krajný prípad. Zo zdravotných rizík možno spomenúť napríklad oslabenie imunity, vypadávanie vlasov, úbytok vápnika a kazenie zubov. Vrcholových športovcov v disciplíne celonočné štúdium ľahko spoznať – majú olympijské kruhy pod očami. Ak vopred vieme, že noc bude kritická, venujme hodinu škôlkarskému poobednému spánku. Udrží nás bdelých o čosi dlhšie. Na nočnú študijnú jazdu treba zvoliť správnu polohu – neučte sa poležiačky. Pustite sa do práce s úsmevom. Splnil sa vám detský sen – nemusíte ísť spať a konečne ste superhrdina, ktorý žije v noci.

Dobrú nespavú chuť
Ťažké a tučné jedlá vás zložia hneď v úvode. Počas noci si pripravme ľahké zdravé pokrmy bohaté na proteíny, ovocie, jednoduchý chlieb so syrom, rôzne druhy orechov a sušených plodov. Čokoláda nikdy nesklamala, no s mierou a skromne. Najhoršou voľbou sú cukrovinky, koláče a energy tyčinky. Vysoká hladina cukru vás síce na chvíľu nabudí, no oheň života odíde do hodiny aj s ostatkom energie, ktorú ste ešte mohli využiť. Ak máte radi výrazné chute, skúste čili. Prírodný kapsaicín v štipľavých papričkách vás udrží v bdelom stave a zároveň bojujete proti rakovine.

Kofeínová smr(š)ť
Americkí študenti zaviedli šikovný systém – po vypití teplej kávy si na hodinu zdriemnu a zobudia sa presne v čase kofeínového „útoku". Káva je vhodná na začiatok, no nemali by sme ju piť opakovane o tretej ráno. Opatrne treba aj s čiernym čajom, ak nechcete skončiť s hnedožltým chrupom. Ideálne je nápoj piť postupne, v pätnásť až dvadsaťminútových odstupoch, nie viac ako dva za noc. Existuje dokonca aj kofeínová opica a je stokrát horšia, než alkoholová. Zdravšou možnosťou sú prírodné doplnky, napríklad guarana, ktorá okrem želanej energie a koncentrácie obsahuje aj vitamíny a minerály. Najlepším spoločníkom na dlhú noc je studená voda. Chlad vás zobudí a litre tekutiny vás donútia k pravidelným prestávkam. Opatrne aj s energetickým nápojmi – majú vysoké množstvo cukru, odvodňujú, kazia zuby a niekoľkonásobne prevyšujú množstvo kofeínu v káve.

Pozor a pohov
Desať hodín práce bez prestávky nie je znak vytrvalosti, ale nerozumu. Nezáleží, ako koncentrovaní ste, telo sa potrebuje hýbať. Ideálna je prestávka každých štyridsať minút. Prejdite sa po izbe, vyvetrajte si, zobuďte sa sprchou či jednoduchšou rozcvičkou. Ak trávite noc nad knihami, skúste zmeniť mentálnu činnosť – hrajte sa. Čím akčnejšia a primitívnejšia počítačová hra, tým lepšie. Ak nepatríte medzi „gamerov", rozdeľte si na každú prestávku dvadsať minút z hororového filmu. Zaručene nezaspíte.

Oči a uši
Periférne videnie oka je častou príčinou únavy očí. Dívame sa priamo na osvetlený predmet, no tmavá izba vyčerpáva zrak. Ak pracujete s počítačom, znížte si uprostred noci jas obrazovky. Riešením sú programy ako Eyes Relax, ktorý upozorní, keď je čas na prestávku. Oči na chvíľu zavrite alebo sa dívajte von oknom. Ak pracujete na seminárke alebo dokončujete záverečnú prácu, nezabúdajte na hudbu. Aby vás nezabával text, zvoľte radšej inštrumentálnu. Takže hor sa do toho, vypnúť Facebook a zapnúť svetlo. Dokážte, že to zvládnete. Noc je ešte mladá! *Like*

ZASVIEŤ
V DAVE!

SVIEŽOSŤ, ORIGINALITA, VÝNIMOČNOSŤ. PODĽA HESLA NÁVRHÁROV ZNAČKY WTF?! **MILANA ŠVINGÁLA** A **KLEMENTÍNY TOMRECAJ**, MÔŽE BYŤ KAŽDÝ NIEČÍM ODLIŠNÝ. ČI UŽ OZVLÁŠTNITE SVOJ LETNÝ OUTFIT ZVODNÝMI SAMODRŽKAMI, VÝRAZNÝMI LEGÍNAMI, ALEBO SA ROZHODNETE PRE VOJENSKÝ ŠTÝL, URČITE NEŠLIAPNETE VEDĽA. INŠPIRUJTE SA KOLEKCIOU **WTF?!**

WTF
WTF

WTF

KAM V LETE ZA ZÁBAVOU? FESTIVALOV JE MNOHO

Text: Jakub Filo
Foto: Igor Paliatka

ČAS VOĽNA A PRÁZDNIN SA NEZADRŽATEĽNE BLÍŽI. DO KONCA ŠKOLSKÉHO ROKU ZOSTÁVA UŽ IBA NIEKOĽKO POVINNÝCH JÁZD VO FORME URČITE JEDNODUCHÝCH SKÚŠOK A MÔŽEME ZAČAŤ ROZMÝŠĽAŤ, ČO S PRIEHRŠTÍM VOĽNÉHO ČASU.

Alternatívu nám môžu ponúknuť mnohé festivaly, ktoré sa počas letných mesiacov budú konať na Slovensku, ale aj v okolitých krajinách. Dopredu upozorňujem, že text nemá byť výpočtom všetkého, čo sa len mihne. Skôr vás chcem upozorniť na zaujímavosti, ktoré by ste si v prípade záujmu určite nemali nechať ujsť. Letný festival, či už hudobný, filmový, divadelný, alebo festival humoru, je miestom pre stretávanie sa s priateľmi, načerpaním inšpirácie, relaxu, oddychu, spoznanie nového umenia alebo bohapustej párty. Čo nás teda po zatvorení školských brán čaká?

Nemôžeme opomenúť

Asi hlavnú skupinu letných festivalov tvoria tie hudobné. A v slovenskom prostredí si niektoré našli také miesto, že už ich v súčasnosti v žiadnom prehľade festivalov nemôžeme opomenúť.

Jednoznačne musíme začať kráľovnou slovenských festivalov **Bažant Pohodou**. Tento rok sa 11. až 13. júla na trenčianskom letisku uskutoční už 17. multižánrová Pohoda a organizátori na čele s Mišom Kaščákom opätovne sľubujú neopakovateľný zážitok. V čase písania tohto článku sú známe už všetky „veľké" mená festivalu, medzi ktorými tento rok nebudú chýbať také hviezdy ako Nick Cave and The Bad Seeds, Atoms for Peace, The Smashing Pumpkings, Kaiser Chiefs, DJ Amon Tobin, dvojica Justice alebo Bonobo. Nemá zmysel vymenovávať ďalších predstaviteľov a účinkujúcich. Treba len doplniť, že okrem hudobného programu sa môžu návštevníci Pohody tešiť aj na diskusie, divadlá, filmy a vystúpenia iných nehudobných umelcov.

Okrem Pohody si miesto na slovenskom festivalovom nebi doteraz vybudovali tri ďalšie festivaly, ktoré sú svojím spôsobom výnimočné. Pre priaznivcov tvrdšej rockovej hudby je tu **Topfest**, ktorý tento rok v dňoch 26. a 27. júna na letisku v Piešťanoch predstaví metalovú stálicu Iron Maiden, ale aj ska formáciu zo Španielska Ska-P, alebo slávneho Emira Kusturicu so skupinou The No Smoking Orchestra.

Neodmysliteľnou súčasťou leta sa pre mnohých stal festival **Grape**. Hoci je na scéne iba štvrtý rok, snaží sa úrovňou služieb, ale aj výberom interpretov približovať veľkým festivalom. Niektorí ho prirovnávajú k „malej Pohode". Grape však tvrdí, že chce byť iný a snaží sa robiť veci v rámci svojich finančných možností. Tento rok si na piešťanské letisko v dňoch 9. a 10. augusta pozval hlasového virtuóza Dub-FXa, Američanov The Drums alebo Britov The Joy Formidable.

Posledným festivalom, ktorý už v súčasnosti treba zaradiť do pomyselnej veľkej slovenskej štvorky, je najväčší stredoeurópsky reggea festival **Uprising Reggae Festival**. Šiesty rok prinesie v dňoch 23. a 24. augusta na bratislavských Zlatých Pieskoch to najlepšie z reggae, ska, dancehall, latino či hip-hop.

Malé, ale veselé

Aby sme ešte úplne neodišli od hudobných festivalov, musíme spomenúť aj pár podujatí, ktoré ulahodia skôr tým, ktorí nemajú radi veľké festivaly plné ľudí. Na Slovensku existuje mnoho menších hudobných festivalov, ktoré sa zameriavajú skôr na slovenskú a českú hudobnú produkciu.

Najstabilnejším takýmto festivalom je určite **Žákovic Open**, ktorý je na scéne už 13. sezónu. Organizuje ho partička okolo kapely Hex a aj tento rok sa uskutoční v dňoch 26. a 27. júla v Trenčianskych Bohuslaviciach.

Druhým malým festivalom, ktorý si našiel svoje stabilné miesto sú **Vrbovské Vetry**. Bratia Jobusovci premenili Vrbové na stred sveta a vesmíru a so svojím typickým humorom už niekoľko rokov organizujú multižánrové podujatia, ktorých vrcholom sú práve Vrbovské vetry. Tento rok sa uskutoční 6. júla na futbalovom štadióne vo Vrbovom.

Špecifická muzika

Okrem týchto širokopásmovejších hudobných festivalov, existuje aj veľké množstvo podujatí zameraných na konkrétne hudobné žánre. Medzi najetablovanejšie patrí na country zameraná **Lodenica**, ktorá sa koná posledný augustový víkend v piešťanskej lodenici.

Pre fanúšikov elektronickej hudby je tu **Wilsonic**, ktorý sa tento rok uskutoční v areáli Divoká voda neďaleko Bratislavy. Ako píšu organizátori, Wilsonic je urbárnou oslavou, elegantne spájajúcou svet koncertov s atmosférou klubov a tanečných párty. Tento rok privítajú aj také meno, ako je Underworld.

Pre milovníkov jazzu je tu **Open jazz fest**, ktorý sa bude konať 19. a 20. júla v areáli Zelená Voda pri Novom meste nad Váhom.

Mnohí ľudia sa radi vracajú k tradícií, hoci aj v modernom šate. Pre nich je určené množstvo folklórnych festivalov, ktoré sa v priebehu leta konajú na rôznych miestach Slovenska. Z tých najznámejších spomeňme **Folklórny festival Východná, Folklórny festival Detva a Medzinárodný folklórny festival Myjava.**

Skôr pre oko

Ak vás hudobná zábava cez leto príliš neláka, alebo sa vám jednoducho nechce „bivakovať" v stane, môžete vyraziť na filmové festivaly, ktoré sa odohrávajú v mestách.

Slovenskou najznámejšou klasikou je **Art Film Fest**. Tento rok sa v Trenčianskych Tepliciach v dňoch 21. až 26. júna uskutoční už 21. ročník. „Artfilm" prináša snímky z prestížnych filmových prehliadok ako Berlinale, Cannes, Benátky či Locarno. Divákom tak ponúka filmy, ktoré sa do bežnej slovenskej kinodistribúcie nedostávajú, ale kvalitou nadchýnajú celý svet. Prostredie Trenčianskych Teplíc mu dodáva nezabudnuteľnú atmosféru.

Pre mladšieho diváka je zameraný piešťanský **Cinematik**. Ôsmy ročník festivalu sa uskutoční tesne pred štartom budúceho akademického roku 6. až 12. septembra. Cinematik má svoj prím v tom, že sa zameriava na slovenskú rozvíjajúcu sa dokumentárnu tvorbu.

Svoje miesto si našiel aj festival animácií **Fest Anča**. Popri súčasnej špičke animovaných filmov festival na Slovensko prináša aj vzácne antikvariátne, cudzokrajné a vôbec výnimočné animované kúsky. Okrem toho sa program sústredí najmä na prednášky, workshopy, diskusie s tvorcami, koncerty a výstavy. Tento rok sa festival uskutoční 27. až 30. júna v Žiline.

Živí ľudia

Kto by sa radšej pozeral na živé predstavenia, pre toho je ako stvorený **Cirkuľart**. Festival je jediný svojho druhu na Slovensku a je zameraný na prehliadku špičkových produkcií nového cirkusu. Bude sa konať 23. – 26. mája v bratislavskej Medickej záhrade.

Inou alternatívou môže byť **Divadelná Nitra**. Je to najväčší divadelný festival na Slovensku. Uskutoční sa však až po začiatku zimného semestra na konci septembra.

Návaly humoru

Jeden z najvýnimočnejších festivalov na Slovensku je bezpochyby oslava humoru a satiry **Kremnické Gagy**. Festival, ktorý sa odohráva medzi hradbami na námestí starobylej Kremnice, má jedinečné a neopakovateľné čaro.

V miestnych divadlách a kaviarňach sa vždy na sklonku augusta, tento rok medzi 28. augustom a 1. septembrom, uskutoční prehliadka amatérskych aj profesionálnych divadelných súborov, ktoré spája láska k humoru a satire. Každoročným zlatým klincom programu je „improšou" – súťaž prihlásených zoskupení v improvizovaných divadelných predstaveniach. Ak si na to trúfate, prihlásiť sa môžete aj vy.

Kúsok za hranicami

Ak by sa vám fesťákov na Slovensku málilo, môžete vybehnúť za hranice. V okolí sa toho deje naozaj neúrekom. Stačí spomenúť český Colours of Ostrava, maďarský Sziget Festival či rakúsky Novarock.

KULTÚRNE TIPY

PRIPRAVIL: IMRO PETRO

MAGAZÍN LIKE MÁ PRE VÁS ZOPÁR ZARUČENÝCH TIPOV, AKO STRÁVIŤ PRÍJEMNÝ LETNÝ DEŇ V SPOLOČNOSTI KULTÚRY. TAK NESEĎTE DOMA, ALE SEĎTE VONKU – V KINE ALEBO DIVADLE.

13.05. – 18.05.2013
NOVÁ DRÁMA/NEW DRAMA 2013
Osem súťažných inscenácií, ktoré boli dôkladne vybrané dramaturgickou radou, zabojujú o tri festivalové ceny – Grand Prix, Cenu študentskej poroty a Cenu bratislavského diváka. Divadelný ústav pripravil už deviaty ročník festivalu, ktorý je zameraný na súčasnú slovenskú a svetovú drámu. Okrem vybraných inscenácií vás zaujme aj sprievodný program so scénickým čítaním, výstavami, diskusiami a workshopmi. Súťažné inscenácie hľadajte na facebook.com/**novadramafestival.**

04.06.2013
LETNÉ KINO SNG
Po úspešnej minuloročnej sezóne, keď amfiteáter Slovenskej národnej galérie navštívilo viac ako tritisíc divákov, sa na výnimočné filmové zážitky môžeme tešiť aj túto sezónu. Unikátnu filmovú atmosféru pod holým nebom zažijete v spoločnosti slovenských distribučných predpremiér, ale aj neošúchanej filmovej klasiky. Ak sa chcete dozvedieť o projekte viac, sledujte facebook.com/**letnekinosng.**

14.06. – 16.06.2013
BRATISLAVA STREET ART FESTIVAL
Street art vo všetkých svojich podobách, odt graffiti cez tanec, ohňovú show až po akrobaciu. Samozrejme, všetko v spojení s umeleckým vyjadrovaním sa prostredníctvom ulice. Graffiti zóna je vyhradená pod Novým mostom. Ostatné streetové predstavenia sa budú odohrávať v centre – v Starom meste. Príďte sa presvedčiť o tom, že ani betónové stĺpy a mestská džungľa nezastavili umenie.
Sledujte facebook.com/**bastreetfest**.

17.06. – 10.07.2013
JAZZ FEST WIEN
Jazz ovládne takmer na celý jeden mesiac rakúske hlavné mesto. Útok zaháji vo viedenskej Stadthalle americký vokalista Bobby McFerrin. Na tom istom mieste ukáže svoj jedinečný charizmatický hlas aj taliansky spevák Paolo Conte. Na viedenskej radnici sa zase predstaví famózny saxofonista James Carter. Výnimoční hudobníci neobídu ani viedenskú Štátnu operu, ktorá bude patriť Georgeovi Bensonovi, gitaristovi s desiatimi cenami Grammy. Dátumy hľadajte na facebook.com/**jazzfestwien.**

21.06. – 17.11.2013
TALIANSKA MAĽBA 16. – 18. STOROČIA
Výstava zameraná na najlepších talianskych maliarov 16. až 18. storočia. Viac ako stovka diel, ktoré pochádzajú z najvplyvnejších maliarskych škôl a navzájom súperiacich umeleckých centier. Slovenská národná galéria prinesie okrem rozmanitých umeleckých názorov aj jedinečné zhromaždenie uzatvorených expozícií. Z Esterházyho paláca sa stane prehliadka kolísky európskeho maliarstva. Neváhajte a navštívte výstavu, a aj stránku na sociálnej sieti facebook.com/slovenskanarodnagaleria.

03.07. – 05.08.2013
LETNÉ SHAKESPEAROVSKÉ SLÁVNOSTI
Mnohí si už Bratislavu bez Letných shakespearovských slávností ani nevieme predstaviť. Sú súčasťou mesta už od roku 2001. Fanúšikovia slávneho dramatika si pod širím nebom užijú premiéru hry Večer trojkráľový alebo Čo len chcete. Organizátori vás ale neukrátia ani o ostatné diela, ako napríklad Richard III. a Veselé paničky z Windsoru. Využite šancu užiť si divadlo na Bratislavskom hrade. Podrobný program na wshakespeare.sk

Každý utorok od 18.00 do 21.00t
HERŇA IHRYSKO BRATISLAVA
Pravidelné utorkové hranie pre každého, kto sa rád hrá. Spoločenské hry nekončia len pri Človeče, nehnevaj sa alebo Monopoloch. Doskové a kartové hry už dávno nespoliehajú na náhodu a rozhodne nie sú zábavkou pre malé deti. Príďte sa o tom presvedčiť a staňte sa osadníkom, staviteľom alebo vojnovým stratégom. Je pre vás pripravených viac ako tisíc hier, určite si vyberiete. Vstupné je dobrovoľné. Viac informácií na facebook.com/**ihrysko.sk**

KOMENTÁR

O MŔTVYCH VRAJ IBA V DOBROM...

BRAŇO ONDRÁŠIK/PEDAGÓG FM

Hovorí sa, že o mŕtvych iba v dobrom. Čo však v prípade, že zomrie osobnosť verejne známa a ešte k tomu aj kontroverzná. Znamená to, že môžeme prepísať jej históriu a vyhlásiť, že o zosnulých iba v dobrom? Médiá sú v tomto prípade v obzvlášť nezávideniahodnej situácii. Na jednej strane musia zachovať úctu k zosnulému a na druhej strane priniesť celý obraz – a nie iba výsek. V plnej kráse sa to ukázalo pri smrti železnej lady – bývalej britskej premiérky Margaret Thatcherovej, mnohými milovanej a mnohými kritizovanej. Bola to pritom prvá žena v úrade britského premiéra a zvolená hneď trikrát. Priniesla rozsiahle ekonomické a politické reformy, bojovala o Falklandy aj s komunistami. No jej reformy a politika tiež znamenali uťahovanie opaskov, zatváranie podnikov, boj s odbormi a veľké obete.

Podľa reprezentatívneho prieskumu verejnej mienky ComRes si až 60 percent Britov pred jej poslednou rozlúčkou myslelo, že jej vyše 10-miliónový pohreb by nemal byť platený z peňazí daňových poplatníkov, 59 percent Thatcherovú označilo za „najrozdeľujúcejšieho premiéra v histórii krajiny". Väčšia časť ľudí (41%) zároveň nesúhlasila s tvrdením súčasného ministerského predsedu Davida Camerona, že ona bola „najväčším premiérom v čase mieru", menšia by mu to odklepla (33%). Verejnosť bola jednoducho rozdelená, ako teda informovať?

Mojim cieľom nie je polemizovať, či je niekto makový alebo hrachový. Skôr ma zaujímajú odpovede na dve otázky: či médiá majú prepísať históriu desiatky rokov verejne známeho človeka za tri dni a hlavne, či naozaj musíme o zosnulých verejne známych ľuďoch písať iba chválospevy – v dobrom. Základná žurnalistická poučka hovorí, že novinár by sa mal snažiť poskytnúť čo najviac uhlov pohľadu – keď sú dva silne polarizujúce, má to o to ľahšie. Keď som bol nedávno v Británii práve v čase úmrtia železnej lady, miestne médiá – logicky – poňali túto správu veľkolepo. Z jednej aj druhej strany. V upútavke na spravodajskom kanáli Sky News sa striedali zábery veľkých premiérkiných chvíľ s tými kontroverznými a menej peknými. Boli tam jej priaznivci aj kritici.

No naše médiá sa akoby rozhodli skôr venovať tým dobrým veciam podľa tradície „o mŕtvych iba v dobrom". Výstižný komentár k tejto téme mal Glenn Greenwald v Guardiane, britských novinách: „Určite, hovoriť o zosnulých v dobrom vždy platí o súkromných osobách, no žiadať to pri smrti verejne známych a kontroverzných osobností je úplne nevhodné, obzvlášť tých s veľkým vplyvom a mocou". Nakoniec diskusia je vecou slobody a práve za ňu aj britská premiérka podľa svojich obdivovateľov bojovala. História nemá zľutovanie nad nikým... Na druhej strane, píšu ju víťazi.

KNIŽNÉ LAJKY JAROSLAVA VĚTROVSKÉHO:

OD ASTERIXA PO SAMOVRAŽDU

JEDEN Z NAJZNÁMEJŠÍCH PEDAGÓGOV FAKULTY PRÁVA SA VRACIA DO DETSTVA, KNIHU ROZPRÁVOK PREČÍTAL PÄTNÁSŤKRÁT... VZÁPÄTÍ VŠAK ZISŤUJE, ŽE DÉMON SÚHLASU JE STÁLE MEDZI NAMI.

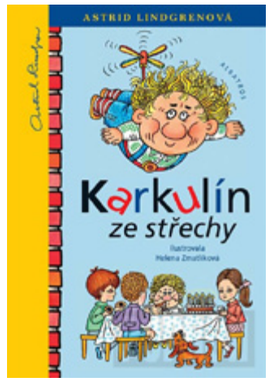

ASTRID LINDGRENOVÁ: *KARKULÍN ZE STŘECHY*

Říká se, že knihu je možné považovat za oblíbenou tehdy, pokud se k ní čtenář opakovaně vrací. Jestliže je takovéto tvrzení pravdivé, pak se knížka Karkulín ze střechy jednoznačně stala mojí nejoblíbenější. Příběh sedmiletého Bena a jeho kamaráda Karkulína – človíčka s vrtulkou na zádech bydlícího v malém domečku za komínem na střeše domu Benových rodičů – jsem četl snad patnáctkrát. Ostatně kdo by se neztotožnil s Karkulínovou autocharakteristikou: „krasavec, trochu při těle, náramně chytrý a v nejlepších letech". Knihu jsem odložil až ve věku, kdy mně začalo být divné, jak může někdo žít s vrtulkou, kterou má vrostlou v zádech. Abych si zachoval alespoň trochu autority, neprozradím, kdy to bylo.

RENÉ GOSCINNY - ALBERT UDERZO: *ASTÉRIX A OBÉLIX*

Svůj první díl Asterixe a Obelixe – Astérix et les Normands – jsem dostal krátce poté, co jsem se začal učit francouzsky. Při prvním výměnném pobytu mi jej daroval můj francouzský „correspondant". Od té doby čtu tento komiks v zásadě nepřetržitě. A to jak nové díly, které si z výletů do Francie vozím jako suvenýr, tak i díly již přečtené. Výhodou Asterixe a Obelixe totiž je, že se neomrzí. Naopak, se vzrůstající znalostí francouzštiny a opakovaným čtením registrujete nové a nové slovní hry, narážky, či srovnání, které vám dříve unikly, nebo kterým jste nebyli schopni porozumět. Zkrátka, pokud jde o proces učení francouzského jazyka a poznávání francouzských reálií, komiksy Asterix a Obelix hrály v mém životě důležitou roli.

THOMAS BERNHARD: *KOREKTURA*
THOMAS BERNHARD: *MÝCENÍ*

Jestliže Karkulín ze střechy byla kniha, kterou jsem v životě četl nejčastěji, rakouský spisovatel T. Bernhard je autorem, od kterého jsem přečetl knih nejvíce. Děj či příběh není v Bernhardových knihách důležitý. Zpravidla se jedná o jednorázovou událost, která však autorovi umožňuje podrobit kritice snad vše kolem sebe. A činí tak způsobem skutečně důsledným. Jednání, které se vám zdálo být správné, není nic než pokrytectví, lidé, kterými společnost opovrhuje, představují to nejlepší z ní, příroda je zákeřná, život nesnesitelný. Jediné východisko, které Bernhard nabízí, je sebevražda. Účinek těchto myšlenek navíc Bernhard často umocňuje tím, že tok textu téměř nepřerušuje, nedělí jej do kapitol ani odstavců, jedna věta přesahuje i několik stran. Tím nejlepším z jeho tvorby je pro mě prvně jmenovaný román Korektura. „Začátečníkům" doporučuji kratší a vtipné dílo Mýcení zesměšňuje tzv. kulturní elitu Vídně.

...A MNOHÉ DALŠÍ

Vybrat právě pět knih, které pro mě něco znamenají, je úkolem téměř nemožným. Ani pět nejdůležitějších autorů by se mi nevybíralo snadno. Navíc od oblíbeného autora má každý zpravidla více oblíbených knih, mezi kterými je obtížné rozlišovat. Jedním z takových autorů je pro mě i John Steinbeck. Oblíbil jsem si zejména jeho román Na východ od ráje a kratší novelu o povalečích z přesvědčení - Pláň Tortilla. Svého času jsem rovněž propadl kouzlu knih Virginie Woolfové, především románu K majáku. Shodou okolností jsem si jej vzal s sebou ke čtení na výlet při pobřeží Skotska. Kdo román četl, pochopí, jak příhodné místo to bylo. A relativně nedávno jsem pro sebe objevil také Dominika Tatarku. Jeho kniha Démon súhlasu se zdá být nadčasová. Původně se sice jednalo o dobovou kritiku komunismu v šedesátých letech. Nicméně Tatarkův postoj lze vztáhnout i na současný společenský systém založený na klientelismu, kde každý, z obavy aby neztratil nabyté výhody, zapírá vlastní přesvědčení a raději jen „súhlasí".

WEB INŠPIRÁCIE

PRIPRAVIL: IMRO PETRO

WEBINŠPIRÁCIE CIELENÉ NA FANÚŠIKOV FOTOGRAFIE SME SI ROZDELILI NA WEBY, NA KTORÝCH MÔŽETE NÁJSŤ INŠPIRÁCIU, PRIUČIŤ SA ČO-TO Z FOTOGRAFICKÉHO REMESLA A POCHVÁLIŤ SA SVOJIMI VÝTVORMI ČI UŽ SVOJIM ZNÁMYM ALEBO POTENCIÁLNYM ZAMESTNÁVATEĽOM. DNES UŽ FOTIA VŠETCI. **SKÚSTE SA ODLÍŠIŤ.**

INŠPIRUJ SA!

CREATTICA A INSPIRE ME NOW

Na každého, kto rád tvorí, príde z času na čas tvorivá kríza a nevie sa pohnúť z miesta. Väčšinou sa tak deje pri dôležitých zadaniach a prezentáciách. Veď to poznáte. Na niekoho zaberá prechádzka, šport, prípadne alkoholové opojenie. Iní hľadajú na webe. Aj preto vzniklo množstvo stránok, ktoré by vás mohli nakopnúť. Či už fotíte, maľujete, vytvárate infografiku, ste webdizajnér, alebo vás baví street art, kliknite si na creattica.com alebo inspire.2ia.pl. Po chvíli sa dostaví padajúca sánka, uspokojivý úsmev a množstvo nových nápadov. Ak by ste však netrpeli nedostatkom kreatívnych ideí, môžete aspoň skontrolovať konkurenciu.

TVOR!

PHOTO TUTS+

Už ste inšpirovaní, nabudení na fotenie, lenže neviete presne ako na to? Nie ste si istí, ktorý objektív použiť, ako správne komponovať záber a ako správne pózovať na dovolenkovej fotke? Využite možnosť, ktorú vám ponúkajú tutoriály – návody, ktorých je na internete viac ako veľa. Na stránke photo.tutsplus.com nájdete zaručené tipy a triky, videá s postprodukciou a rozsiahle lekcie na rovnakú tému z viacerých pohľadov (portrét, krajina, objektív, práca v štúdiu a iné). Pripravte sa na fotenie pred letnou dovolenkou, osliňte svojich priateľov nevšednými výtvormi a získajte viac lajkov a komentov.

PREZENTUJ SA!

BEHANCE

Behance je podľa slov jej zakladateľa, dizajnéra Matiasa Corea, najväčšia sieť profesionálnych kreatívcov na svete. Dôležitá však nie je vaša súkromná osobnosť. Na Behance hrá hlavnú úlohu vaša práca. Kreatívci majú množstvo nápadov, chýba im však organizácia. A práve tú nájdu na stránke behance.com. Či už ste web dizajnér, fotograf alebo grafik, toto je miesto pre vás a vašu prezentáciu. Stránka ponúka možnosť zdieľať svoje predošlé, ale aj rozrobené práce, sledovať výtvory ostatných autorov alebo, ak sa vám pošťastí, získať zaujímavý džob. Aj pre túto sociálnu sieť platí známe heslo: Ak nie si na behance, neexistuješ.

KOMENTÁR

MIROSLAV ZELINSKÝ DOPORUČUJE PAVLA VILIKOVSKÉHO

MIROSLAV ZELINSKÝ/PEDAGÓG FM

Dnes si dovolím býti trochu sebestředným a chlubivým. Laskaví čtenáři, bývám často tázán, proč provozuji tak pošetilou činnost jako je překládání slovenských knih do češtiny. Mám na svou obhajobu dva argumenty.

Za prvé cítím se vždycky provinile, že převádím z jazyka tak blízkého pro českého čtenáře, a to je za druhé, který je líný a neochotný číst ve slovenštině. Třetím, podpůrným sloupkem je, že si vybírám autory, u kterých jsem si jist, že by neměli zůstat za řekou Moravou nepoznáni. A protože vím, že v naší školní obci slovenská literatura většinově nerezonuje nijak zvlášť, doporučím Vám dnes jeden z posledních plodů své překladatelské hutě (jak se ve středověku pěkně říkalo dílnám kolem jednoho, promiňte, mistra). Určitě by pro vás neměla zůstat nepovšimnuta brilantní esejistická novela duchem „mladého rozzlobeného muže" slovenské literatury Pavla Vilikovského s názvem Pes na cestě. Záměrně píšu o nezvyklém žánrovém vymezení esejistická novela. A nepovšimnuta by neměla zůstat proto, že je o vás, o Slovácích. Ale, jak je u vynikajících tvůrců zvykem, nejen to. Autor formuluje své úvahy o vlastním národu, ale také o slovenských spisovatelích, lépe slovenském spisovatelství, velmi kriticky až kacířsky. Leckterý národně orientovaný slovenský čtenář se oprávněně mohl cítit při domácím vydání pobouřen. Nutno dodat, že dobře mu tak. Tomu čtenáři, samozřejmě. Vilikovský cílí do slabých míst slovenské národní a kulturní identity s nesmiřitelnou a neúprosnou přesností válečného snajpera. Jeho úvahy inspirované jednou větou slavného rakouského rouhače a hněvivce Thomase Bernharda prolíná příběh náhodného, krátkého, intenzivního a tragického milostného vzplanutí starého muže a stále ještě mladé ženy s nádherně vypodobenou milostnou scénou, jednou z nejsugestivnějších v současné literatuře. Ostatně, to Vilikovský uměl vždy, ale uměl s tím i exkluzivně šetřit. Jeho cudnost je právě v tomto, jako by zastával názor, že jeden otevřeně vylíčený milostný akt je pro jednu knihu tak akorát. Envoi? Prostě čtěte!

LIKE LAJKUJE...

Odteraz bude súčasťou nášho časopisu krátke predstavenie ľudí, ktorých prácu stojí za to sledovať. Internet a sociálne siete sú na to ako stvorené.

Web. **terrysdiary.com**
Terry Richardson je americký fotograf, ktorý sa zameriava na fashion fotografiu a portréty. Jeho objekty sú väčšinou pred bielou stenou, často sa fotia s ním a v jeho tradičných okuliaroch. Znie to obyčajne, ale nie je. Je to Terryho štýl.

Instagram. **@dguttenfelder**
Hlavný fotograf v ázijskej pobočke Associated Press navštívil Severnú Kóreu. Využil šancu nafotiť bežný život obyvateľov najizolovanejšej krajiny na svete a podeliť sa o to prostredníctvom mobilného internetu, ktorý je v Kórei novinkou.

FB. facebook.com/
thesartorialistofficial
Pionier fashion fotografie a blogovania Scott Schuman odišiel z módneho priemyslu a začal fotiť zaujímavo oblečených ľudí, ktorí ho zaujali v uliciach New Yorku. O jeho úspechu svedčí množstvo nafotených reklamných kampaní pre známe značky oblečenia.

Instagram. **@tenebrogg**
Fanúšikovia streetovej fotografie si určite prídu na svoje pri prezeraní práce Giulia Giacconiho. Väčšinou čiernobiele fotky z ulice sú nabité emóciami a úžasnou atmosférou. Len málokto by povedal, že sú nafotené mobilom.

FOTO APPKY

TEXT: IMRO PETRO

JEDNOU Z VYCHYTÁVOK NAŠICH CHYTRÝCH TELEFÓNOV A TABLETOV JE FOTOAPARÁT. FUNKCIA, KTORÁ SA UŽ NEJAKÝ TEN ROK BERIE AKO SAMOZREJMOSŤ. KEĎŽE SA V AKTUÁLNOM ČÍSLE LIKE-U VENUJEME V RUBRIKE WEBTECH FOTOGRAFOVANIU, PRINÁŠAME VÁM ZOPÁR APLIKÁCIÍ, KTORÉ Z VÁS ASPOŇ NA CHVÍĽU UROBIA ODBORNÍKA NA FOTENIE. AVŠAK LEN S MOBILOM.

FOTODANZ

Bežné fotenie statických predmetov je príliš mainstreamové. In je fotenie pohyblivých obrázkov. Dnes sú na internete veľmi populárne krátke obrázkové sekvencie vo formáte gif. Na vytváranie podobných sekvencií slúži aplikácia Fotodanz, ktorá v podstate „roztancuje" určitú, vami vyznačenú, časť fotky. Zaujímavý je už celý proces snímania, kedy sa vytvorí krátke video a následne sa scéna odfotí. Potom si vyberiete časť vašej zhotovenej fotky, ktorú si želáte rozhýbať. Krátke načítanie a voilá, vaše dielo je hotové. Videl som viaceré vydarené kúsky a pre vašu inšpiráciu môžem odporučiť pohyb na rušnej ulici alebo vlajúcu vlajku. S prípadnými zaujímavými výtvormi sa nebojte pochváliť na našej facebookovej stránke.

TOUCHRETOUCH

Už sa nemusíte trápiť nepodarenými zábermi. Všetky prekážajúce veci, ako napríklad autá, prsty, elektrické stĺpy alebo škaredí ľudia, ktoré vám kazili excelentný záber sa dajú odstrániť. Na retušovanie už nie je potrebné množstvo skúseností ani hodiny piplania s detailmi. Všetko za vás zariadi Appka TouchRetouch. Výsledky podobných aplikácií sú väčšinou veľmi biedne, my vám však prinášame túto výnimku. Navyše celé ovládanie zvládne aj úplný začiatočník. Jednoducho, pomocou funkcie „laso" označíte nežiaduci predmet, prípadne ho zamaľujete štetcom a po krátkej chvíli objekt zmizne. Ak s výsledkom nie ste spokojní, postup opakujete. Následne sa pristihnete, pri premene rušnej ulice na mesto duchov.

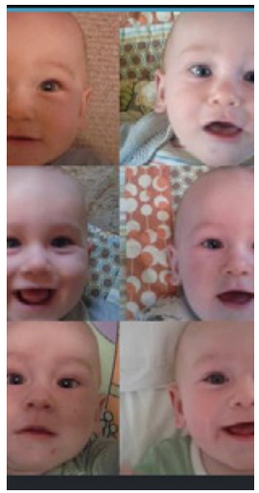

PhotoChron

Po prázdninách sa vrátite do školy a rozmýšľate, prečo na vás všetci zazerajú. Zrejme ste sa počas dlhého voľna zmenili na nepoznanie. Aby ste sa svojim spolužiakom a kolegom pripomenuli, používajte aplikáciu PhotoChron, ktorá vytvára kolekciu vašich fotiek, vytvorených v určitom čase. Aplikáciu si nastavíte podľa vašich predstáv a bude vás upozorňovať aby ste sa odfotili každý deň, týždeň alebo mesiac. Následne vytvorí sekvenciu z vašich fotiek, zoradenú podľa dátumu a vy sa môžete pokochať alebo si poplakať ako starnete a meníte sa. Odporúčame aplikovať aj na rodinných príslušníkov, domácich miláčikov alebo obľúbené tenisky. Vydržať aspoň sto dní môže byť pekným zážitkom.

GADGETY

TEXT: MICHAL ŠRÁMEK

FOTKY Z INSTAGRAMU MAJÚ NOVÝ ROZMER.

Instagram pozná určite každý z nás. V dnešnej dobe už legendárna mobilná aplikácia pre iPhone a Android, ktorá zmenila pohľad na fotografiu a jej zdieľanie s okolitým svetom. Upravené fotky s rôznymi filtrami môžete zdieľať skoro všade. Na Facebooku, Twitteri, blogu Tumblr či pomocou starého-dobrého e-mailu. Čo ak by ste však chceli sledovať instagramovské fotky vašich priateľov aj mimo prostredia svojho mobilného telefónu či webového prehliadača? Túto otázku si položili aj dizajnéri a vývojári vo firme D2M, Design To Matter, ktorá sídli v slávnej Sillicon Valley. Ich odpoveď sa volá Instacube. Malá krabička, ktorá streamuje všetky novinky z Instagramu dokáže príjemne oživiť každú domácnosť alebo ozvláštniť párty. Na internet sa pripája cez wi-fi a do svojho konta sa prihlásite pomocou dotykového displeja. Ako samotná aplikácia, aj Instacube vsádza na jednoduchosť a rýchlosť. Rýchlosť zabezpečuje ARM procesor s operačným systémom Android, zatiaľ čo jednoduchosť spočíva v ovládaní. Na zariadení nájdete len tri tlačidlá, jedno na zapínanie a vypínanie, druhé na prepínanie medzi režimami zobrazovania fotiek a tretím môžete dať fotke „like". Cena Instacube síce ešte nie je známa, predpokladá sa na 149 až 199 amerických dolárov. Fanúšikovia Instagramu si môžu svoje zariadenia zarezervovať na stránkach goinstacube.com už dnes.

FOTOAPARÁT, KTORÝ MÁ JEDINÚ FUNKCIU. ROBIŤ TIME-LAPSE VIDEÁ

Time-lapse videá sa v poslednej dobe výrazne rozmohli. Stále populárnejší spôsob, ako robiť artistické videá, má vo svete mnoho nasledovníkov a na Slovensku sa s ním môžete stretnúť aj pod názvom časozberné videá. Tieto videá nie sú však natáčané normálnou videokamerou, ktorá zaznamenáva 24 obrázkov za sekundu. Rozdiel je v tom, že sú vytvorené klasickým fotoaparátom, ktorý urobí jednu snímku každú sekundu. Tieto obrázky sa neskôr v počítači spoja a zrýchlia do plynulého videa. Ich veľkou výhodou je práve umelecký, priam až surrealistický rozmer, ktorý sa bežnou kamerou zachytiť nedá. Navyše je kvalita obrazu v mnohých prípadoch lepšia, lebo fotografie majú často vyššie rozlíšenie ako snímky zachytené kamerou. Pre tých, ktorí by radi nejaké to time-lapse video natočili, ale nemajú k dispozícii dostatočnú techniku alebo skúsenosti, môže byť jednoduchým riešením fotoaparát Brinno Time-Lapse. Kompaktné zariadenie s pamäťou do 8 GB je prispôsobené špeciálne na zhotovovanie časozberných videí. Snímky môže zhotovovať každých 5 sekúnd, každú minútu, 5 minút, 30 minút, každú hodinu, 4 hodiny alebo 24 hodín. Fotoaparát Brinno je okrem toho aj vodotesný a prichytíte ho na každý bežný statív, takže natáčanie v prírode by nemal byť problém. Pre viac informácií či prípadnú objednávku tejto šikovnej vecičky určite nezabudnite navštíviť stránku photojojo.com, na ktorej sa predáva za 200 dolárov.

iPHONE S FISHEYE OBJEKTÍVOM? NECH SA PÁČI!

Mnohí z nás majú okrem mobilného telefónu aj kompaktný fotoaparát alebo digitálnu zrkadlovku. Rozdiel medzi týmito zariadeniami je v tom, že mobil máme pri sebe skoro stále, zatiaľ čo foťák, najmä DSLR, sa nosiť všade so sebou nedá. Aj napriek tomu, že mobily robia v dnešnej dobe pomerne kvalitné fotografie, niekedy nastane situácia, v ktorej si poviete, že ste si mohli zobrať so sebou aspoň kompakt. V tomto prípade je veľkou výhodou ak vlastníte iPhone. Keďže ide o najpopulárnejší mobil, vyrába sa naň aj najviac príslušenstva. Napríklad tento praktický objektív, ktorý jednoducho pripnete na svoj iPhone 4/ 4S alebo iPhone 5. Olloclip premení váš mobil na zariadenie s fisheye objektívom, macro objektívom alebo širokouhlým objektívom. Ide o malý a ľahký držiak, ktorý sa pripevní na ľavú hornú stranu iPhonu a následne sa naň zapojí jeden z vami vybraných objektívov. Výhodou je, že ak ho práve nepoužívate, možno ho jednoducho odpojiť a v pokoji schovať do vrecka. Spolu s objektívmi a držiakom nájdete v balení aj puzdro a kryt, takže škrabancov sa báť nemusíte. Na oficiálnych stránkach Olloclip.com sa predávajú všetky tri objektívy spolu za 70 amerických dolárov.

DIZAJNÉRI: „UČÍME SA PREZENTOVAŤ NAŠU TVORBU.“

Pripravila: Pavla Ujmiaková

Myšlienka prezentácií študentských prác vznikla medzi druhákmi z odboru dizajn médií. Hlavným cieľom bolo priniesť nielen pedagógom, študentom, ale aj verejnosti pohľad na študentskú tvorbu PEVŠ. Na februárovej výstave v DK Ružinov mohli návštevníci hlasovať za najlepšiu fotografiu. Vernisáž bola prístupná aj pre verejnosť a svoju tvorbu prezentovali študenti, ktorí sa venujú fotografickej tvorbe. My vám prinášame dvoch výhercov, Patrika Vachalíka a Tomáša Schillera, študentov druhého ročníka odboru Dizajn médií. Nestihli ste výstavu? Čoskoro sa môžete tešiť na výstavu našich šikovných ilustrátorov a grafikov.

01 | Tomáš Schiller
02 | Patrik Vachalík

NA ZÁVER

NIE JE VŠETKO ZLATÍČKO, ČO SA BLYŠTÍ...

TEXT: Lucia Maková

Odsunula som sa od neho. Spotený, prudko dýchal. Fajn. Lišiacky som sa naňho usmiala a sadla si na roh postele.
„Prečo mi to robíš?" spýtal sa zadychčaný Lukáš.
„Čo konkrétne máš teraz na mysli?" spýtala som sa pre istotu a chytila do ruky mobil. Musím skontrolovať, kedy má Vraťo prílet z Thajska. Bol tam pozrieť svojho brata, ktorý pracuje ako fotograf v tamojšej modelingovej agentúre. Čisto mužská záležitosť.
„Prečo si ešte stále s ním?"
Hups, tak toto je asi dôležitá debata. Nikdy sa k tejto téme nevyjadroval. Videla som na ňom, že chcel, no vždy sme zmenili tému. Alebo činnosť. Navyše ma zožierala nervozita z toho, že potrebujem sprchu. Nesmiem na sebe zanechať známky jeho potu.
„Nebudem ti klamať," a zhlboka som sa nadýchla. „Medzi mnou a Vraťom je niečo... Jeho si predstavujem ako otca svojich detí." Samozrejme, že v najbližšom čase neplánujem deti, najprv musím doštudovať a zoštátnicovať. No Vraťo je moja istota, spoľahlivosť.
Lukáš bol ticho. Pozeral na mňa vo svetle asi desiatky sviečok, ktoré kvôli mne rovnomerne rozmiestnil po celej jeho izbe tak, ako to mám rada. Aby nikde nebola prílišná tma a naopak, aby nebolo veľa svetla. Takýmito drobnosťami ma vedel potešiť a za to som ho mala rada. Asi viac, ako rada...
Ležal tam opretý o rám postele zakrytý iba tenkou plachtou. Vrrr, isté jeho časti vyzerali lepšie ako Vraťove. Ešte stále dýchal trochu prudšie ako obyčajne.
„A čo tu teda robíš?" precedil pomedzi zaťaté zuby. Hlas sa mu triasol.
„Je mi s tebou dobre."
„A s ním ti je tiež dobre?" to znelo už trošku agresívnejšie.
„Áno," odpovedala som opatrne.
Jeden druhému sme sa pozerali do očí. Stále som v ruke zvierala mobil, no neopovážila som sa naň pozrieť. Na Lukášovi bolo niečo iné. Iné ako na Vraťovi. Bol spontánnejší, kreatívnejší. Vždy ma niečím prekvapil. Nemyslím drahým darčekom. Skôr jeho prístupom, milou esemeskou, alebo dráždivou ememeskou. Vzrušovalo ma čakať na jeho správy, a potom potajomky odosielať odpovede. Vraťo, úspešný právnik, na škole jedna z najväčších špičiek a z dobrej rodiny. Veľmi ma ľúbil. Už takmer štyri roky. Aj ja jeho. Asi.
„Nechcem o teba prísť," vyšlo zo mňa. Priblížila som sa k nemu a chytila ho za ruku. Neodtiahol ju. Ani nestisol. „Si pre mňa viac ako kamarát."
„Som tvoj milenec."
„Nie si len to. Si moja útecha, keď ju potrebujem. Moja opora. Pozitívny a príjemný. Aj keď ti niečo nevychádza, ty vstaneš a ideš."
„Ale veď to je úplne prirodzené."
„Nie je. Ale áno, pre teba je." Usmiala som sa na neho a pohladila ho po vlasoch. Pobozkali sme sa. Dlho a intenzívne. Zrazu mi mobil, ktorý som ešte stále držala v ruke, začal zvoniť. Do kelu! Vraťo! Skoro som na neho zabudla. Vypla som zvuk. Teraz to nezdvihnem.
S Lukášom sme sa ešte chvíľku bozkávali. Vášnivejšie ako kedykoľvek predtým. Nechcela som odísť. Ale musela som. Čo by si pomyslel Vraťo?
„Budem už musieť ísť," smutne som šepla.
Ďalej sa už nič nepýtal, iba prikývol. Je neuveriteľne chápavý. Aj toto na ňom milujem. Ehm, milujem?

***

„Ahoj, prepáč, musela som robiť bútľavú vŕbu kamoške a zabudla som na čas, ako bolo?" sypala som zo seba hneď, ako som otvorila dvere. Podľa zasvietených okien, ktoré som videla už zvonku, som vedela, že Vraťo už je doma.
„Zlatíčko, poď ku mne, chýbala si mi," široko sa na mňa usmial a roztiahol ruky. V jeho objatí som sa kedysi strácala.
„Musíš mi všetko porozprávať, len si dám sprchu, dobre?" Do riti, zmyť Lukášov pach.
„Škoda, že si neprišla skôr, mohla si sa pridať ku mne. No nič, umyjem ti chrbát?"
„Nie, netreba," a zaliezla som do kúpeľne. Studená sprcha, to teraz potrebujem.
Dajú sa ľúbiť dvaja ľudia naraz? Je Vraťo zvyk? Je Lukáš ošiaľ? Som ja vôbec kompletná?
Keby dačo, bola som s tebou a riešili sme tvoje intímnosti. – napísala som esemesku najlepšej kamoške.
Odpoveď prišla obratom: Koľko ťa ešte budem kryť? Už to trvá príliš dlho. Vyber si jedného!
Už som neodpovedala. Vraťo netrpezlivo čakal v obývačke.
„Škoda, že si nebola, zlatíčko. Tentokrát sa počasie naozaj vydarilo," začal nadšene. Objala som ho okolo pleca a prikývla.
„Veď môžeme ísť o rok," a pohladila som ho po vlasoch. „A keď už sme pri dovolenkách, kam pôjdeme toto leto? Už je vonku sparno, dovolenkovať by som šla hneď teraz!"
„Hm, jachta v Chorvátsku alebo francúzska riviéra?" vysypal svoje návrhy Vraťo.
„To znie dobre."
Kurnik, prečo stále cítim Lukášove pery na svojom krku?

Education First

Jazykové kurzy v zahraničí

Pre dospelých a mládež od 16 rokov

- EF má 45 ročné skúsenosti
- viac ako 40 škôl v 16 krajinách
- začiatok kurzov každý pondelok
- úrovne od začiatočníkov až po pokročilých
- dĺžka kurzu 1 - 52 týždňov
- voliteľné predmety: marketing, business english, managment, cestovný ruch, médiá a iné

Jazykové Pobyty
Štefánikova 19, 811 05 Bratislava
Tel. 02/5245 1175
info@jazykovepobyty.sk
www.ef.com

jazykovépobyty.sk